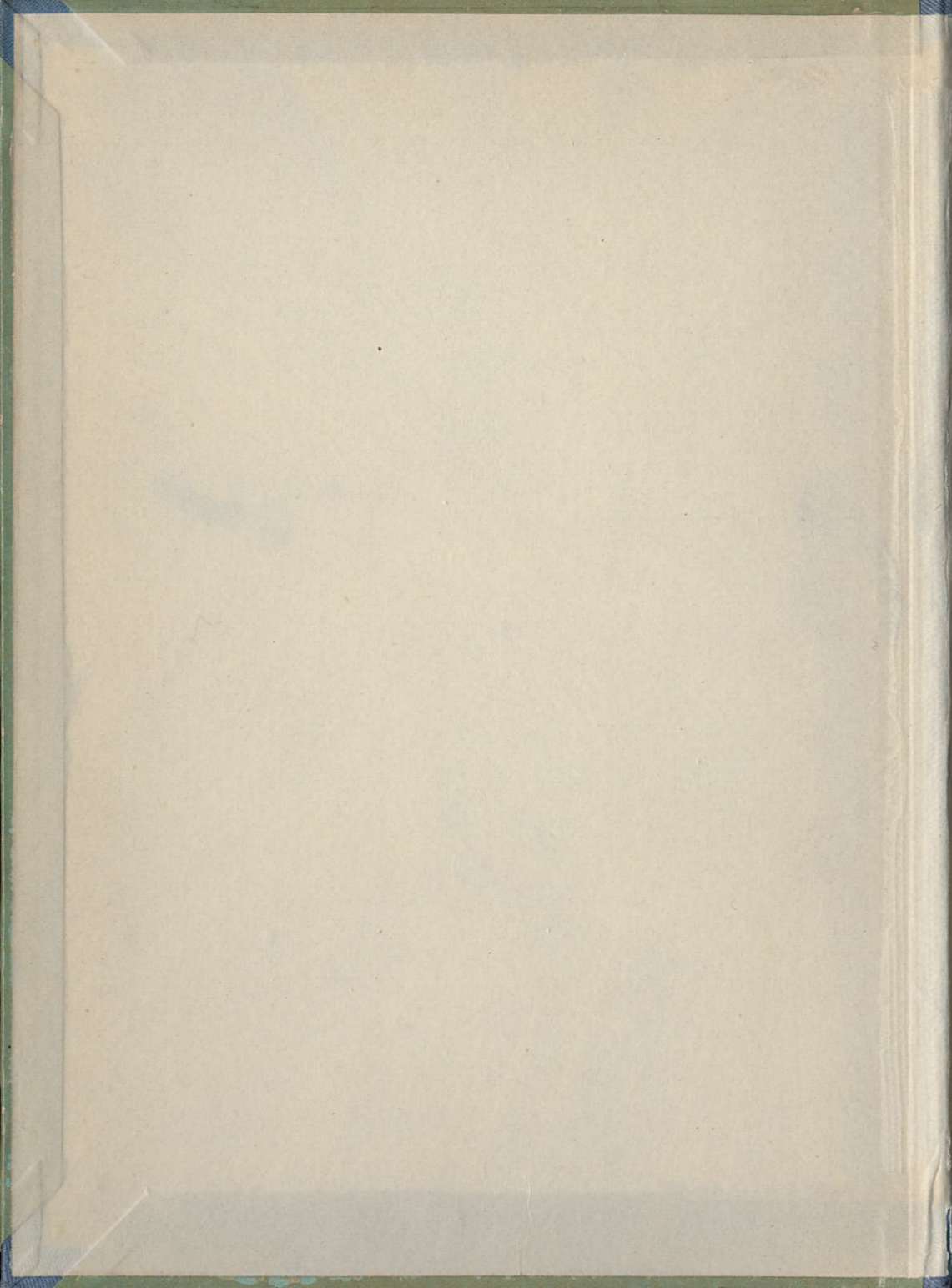

Kuvauksia *
Kansain elämästä.

NUORISON KUVAKIRJASTO. I.

KUVAUKSIA

KANSAIN ELÄMÄSTÄ.

KIRJOITTI

ALLI NISSINEN.

HELSINGISSÄ,

WEILIN & GÖÖS'IN KUSTANNUKSELLA.

1892.

I. OSAKIRJAINEN

KUVAUKSIA

KANSAIN ELÄMÄSTÄ.

KIRJAINEN

ALLI NISSINEN.

— 122 —

HELSINGISSÄ

WEILIN & GÖÖSIN KIRJAPAINOISSA.

WEILIN & GÖÖSIN OSAKEYHTIÖN KIRJAPAINOSSA.

„Kuvauksia kansain elämästä“ on pienoinen kertomus-sarja nuorisoa varten. Koska suomenkielinen kirjallisuus tällä alalla on kovin köyhä, on tämä yritys tehty sen kartuttamiseksi. Jos tässä olisi hiukankin onnistuttu ja tällä vähäisellä yrityksellä olisi menestystä, koetettaisiin tulevaisuudessa jatkaa samaan suuntaan.

Helsingissä, Lokakuulla 1892.

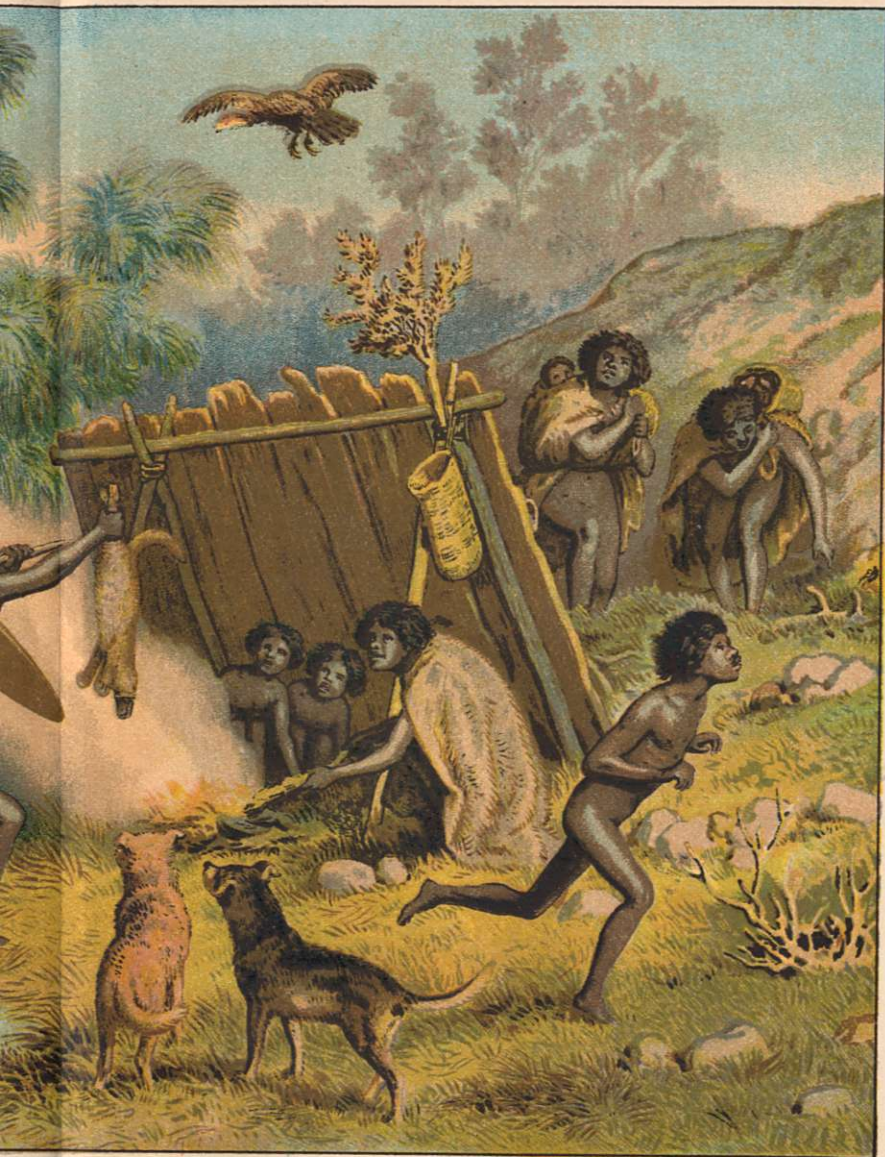
Pumeranki (Heittopuu).
Kilpi.

Keihäitä.
Punanen kenguru.

Kasuariini-puu.

Nokki.

AALIALAISIA.

Tallagalla-kana.

Nokkaeläin.

Dingo-koiria.

Eukalyptus-puita.

Oljista letitetty koppa.

Takaa ajettuja
mehiläisiä.

Austraaliaiset.

Austraalia on pienin maanosa. Luontonsa puolesta on se meille eurooppalaisille monessa suhteessa aivan outo. Mutta se onkin maanosista vasta viimeiseksi tullut Euroopassa tunnetuksi.

Austraalian asukkaat ovat australian neekerejä. Vartaloltaan ovat he keskinkertaista kokoa, ihonväri on musta tai ruskea, hiukset ovat mustat ja kiharat, mutta eivät villamaiset; käsivarret ja sääret ovat laihat, otsa on ulkoneva, suu on leveä ja huulet sangen paksut, leuka usein pieni ja taaksepäin vetääntynyt, nenä on leveä ja sieramet suuret, silmät ovat mustat. Tuuheaa tukkaansa koristelevat he ripustamalla siihen eläinten häntiä ja hampaita, linnun höyheniä y. m. Tatueeramista käyttävät he myös. Rintaan, käsivarsiin ja selkään raastetaan haavoja näkinkengän kuorella, ja niitä pidetään sitte auki, kunnes syvä arpi kasvaa. Vieläpä koristellaan ruumista maalaamallaakin.

He ovat maailman vähimmin kehittyneitä kansoja. Ulkonaisessa elämässään ovat he tosin sangen taitavia, mutta henkistä kehitystä heillä ei ole lainkaan. Ruokaansa hankkivat he sangen vikkellästi, ollen taitavia metsästäjiä.

Kuvassamme näemme juuri metsästäjien tulevan retkeltänsä. Kaksi miestä kantaa tangossa olallansa vasta saatua kengurua. Onpa vielä toinenkin saalis! Edellä kulkevalla miehellä on kädessään nokkaeläin.

Kenguru on hyvä saalis. Sen liha käytetään ruokana ja nahka vaippana seljässä. Austraaliaisilla on ruo'an saalis sangen niukka. Eläinkunta on muihin maanosiin verraten köyhä. Senvuoksi ei ole paimentolaiselämä voinut tulla kysymykseenkään. Viljakasveja on siellä myöskin ollut vähän. Senvuoksi ei maanviljelystä ole voinut syntyä. — Austraaliaiset ovat kaikkiruokaisia. Heille kelpaa kaikenlaiset eläimet, niinkuin petolinnut, toukat, sisiliskot y. m. Myöskin kaivavat he maasta kasvien juuria ruo'akseen. Melkein kaikki australian neekerit ovat ihmissyöjiä.

Aseina heillä on kilpiä ja keihäitä, joita kuvassamme näemme. Myöskin käyttävät he kivistä tai luusta tehtyä puukkoa. Merkillinen ja hyvin omituinen ase on pumeranki eli heittopuu. Se on tuo pitkä, käyrä puun kappale, jonka näemme jälkimäisen metsästäjän ojennetussa kädessä. Tätä asettansa käyttävät he erinomaisella taidolla. Kun he heittävät sen, kiertää se ilmassa, pysähtyy, kääntyy toisaalle, menee taas eteenpäin ja jollei ole sattunut, palajaa jälleen heit-

täjän luo. Kuvassamme huomaamme miten metsästäjä aikoo heittää pumerankinsa tallagalla-kanaa kohti. Ja — jos pumeranki sattuu, tuottaa se ehdottomasti kuoleman.

Asunnot ovat hyvin huonoja. Ne rakennetaan aivan yksinkertaisimmalla tavalla: puun kuoria nojataan joltain keskuspuuta vastaan, tai, kuten kuvassamme näkyy, tehdään katos poikkipuun nojaan yhtäälle päin. Maja, jonka kuvassamme näemme, on hyvällä paikalla, aivan veden rannalla, suuren kasuaari-puun suojassa. Majan edustalle on viritetty valkea, sillä ruoka valmistetaan tulen avulla. Etäämpänä, majan takana hämmöittää joukko eukalyptus-puita. Majan edustalla näemme kaksi dingo-koiraa.

Austraalian neekerien uskonto on hyvin alhaisella kannalla. He uskovat pahoihin henkiin, joitten ajatellaan olevan liikkeellä varsinkin yön aikana. — Heillä ei ole muinaistarustoa, ei epäjumalain kuvia, eikä tempeleitä. Ei heillä myöskään ole kansanrunoutta eikä satuja.

Kuolleet haudataan monin paikoin maakuoppiin, mutta ei sellaiseen asentoon kuin meillä, vaan kyykky-silleen. Toisin paikoin asetetaan ne korkeille telineille kuivamaan ja muutamain paikoin kuolleet poltetaan. Kuolleen nimen mainitseminen pidetään rikoksena. Mutta muistoksi vainajasta otetaan joskus sen pääkallo ja käytetään sitä juoma-astiana.

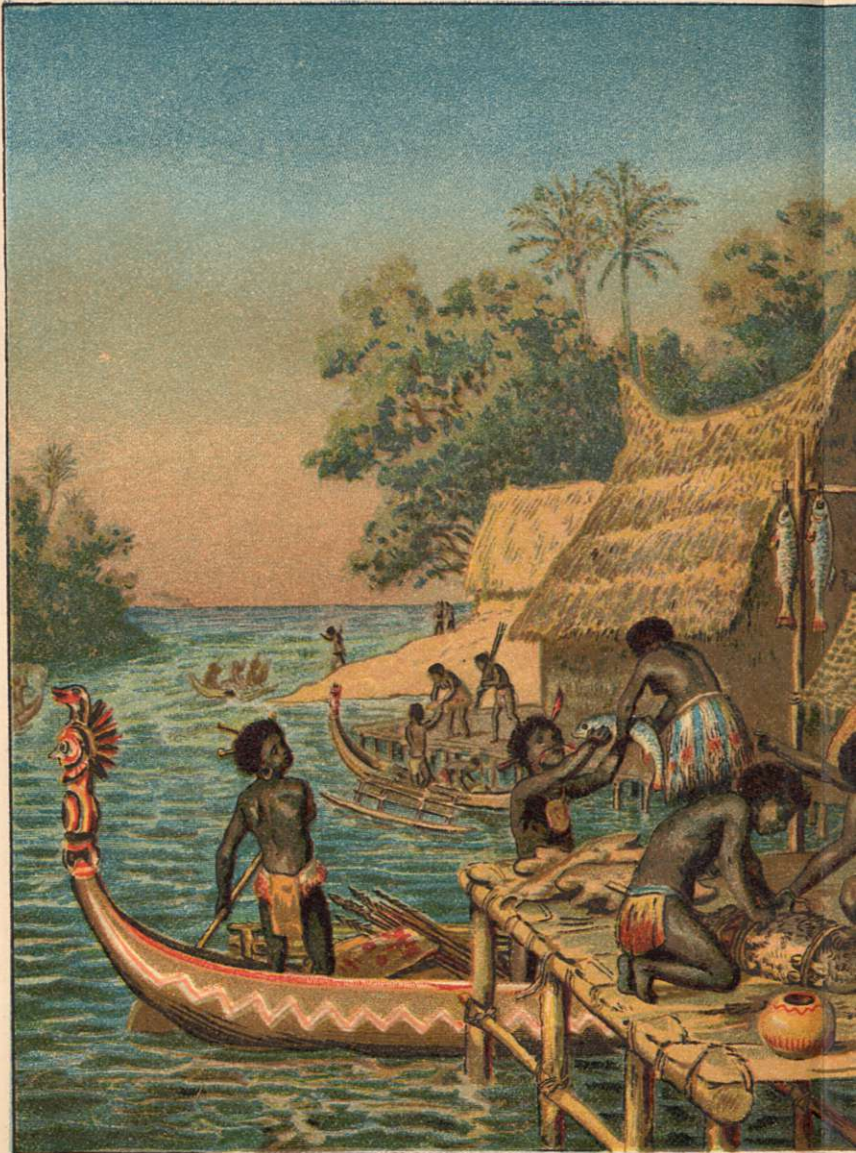
Papuas-kansa.

Papuas-kansaa asuu Uudessa Guineassa ja pienissä saarissa sen ympärillä. Uusi Guinea on erinomaisen hedelmällinen maa. Sen suuret, uljaat ja lajirikkaat metsät ovat herättäneet matkustajissa ihmettelyä. Sen kostea ja kuuma ilma on sangen epäterveellinen eurooppalaisille, mutta kasvullisuus siinä ilmastossa hyvin menestyy. Koska maa on niin hedelmällinen, saapi kansa ravintonsa parhaastaan kasvikunnasta.

Papuas-kansa on sangen kookasta. Ehkä kookkaampia kuin Euroopan kansat. Kasvojen muoto muistuttaa Euroopalaisia korkean nenänsä puolesta. Ihon väri on mustan-ruskea. Tukka on tönköinen, karhea ja kähärä. Tukka palmikoidaan, mutta leikataan myös joskus. Suurta tukkaa pidetään kauniina ja sillä he ylpeilevät. Tukkaa koristellaan monella tavalla. Kuvasamme näemme, miten he ovat koristaneet tukkaansa monivärisillä höyhenillä ja bambu-puikoilla, y. m.

Eurooppalainen höyrylaiva.

Vene, jossa on „varojalas“
kaatumisen välttämiseksi.

Kokospalmuja.

Jams-juuria.

Ka
Papua-si
Saviastia

S-KANSAA.

Kalaverkko.

Puuveistoksilla koristettu ja kirjavaksi maalattu kannatinpuu.

Kalamerta.

Papua-sika.

Peräsin.

Saviastioita.

Saviastia.

Kokospähkinöitä.

Banaanin hedelmärypäle.

Otsa on Papuas-kansalla litteä, silmäkulmat korkeat. Nenä on sängen suuri ja kaareva, sieramet leveät. Suu on suuri ja huulet paksut. Nenää ja korvia koristellaan monella tavalla. Nenän välirusto lävistetään ja siihen ripustetaan joku luu, rengas, bambu-puikko tai höyhen. Jos kuvaa tarkastamme, niin huomaamme yhden miehen nenän koristeena sian torahampaat, toisen jälleen punaiset höyhenet. Samoin kuin nenään, ripustetaan korvienkin lävistettyihin lehtiin edellä mainittuja esineitä.

Kaulaa, käsivarsia ja sääriä koristetaan nauhoilla, renkailla, helmillä, höyhenillä y. m. Tällaisia koristeita huomaamme juuri kuvassamme olevilla henkilöillä.

Kasvoihin, rintaan, ja käsivarsiin leikellään haavoja terävillä aseilla ja niitä pidetään auki, kunnes saadaan syvä arpi. Myöskin maalataan kasvot, rinta ja käsivarret punaisella ja mustalla värillä. Hampaat viilataan edestä teräväkärkisiksi.

Papuas-kansa käyttää pukunaan lyhyttä mekkoa, joka kiinnitetään vyötäisille ja joka on tehty ruohoista tai lehdistä.

Luonteeltaan ovat papuat vilkkaita, iloisia ja ystävällisiä. He rakastavat laulua ja tanssia. — Kuvas-tamme saamme elävän käsityksen heidän vilkkaudesta. Rannalla olevat lapset ovat huomanneet etäällä merellä lähestyvän eurooppalaisen laivan. He ovat ilmoittaneet huomionsa aikaihmisille. Ja kulovalkean tavoin on sanoma levinnyt. Kovalla huudolla on iloista uutista levitetty majasta majaan. Etäämpänä oleviin

majoihin ovat huudot kaikuneet sotahuudon kaltaisina. Sen vuoksi rientää sieltä (kuvassa oikealla) eräs aseellinen mies, taisteluun varustautuneena. Hänellä on käsissään jousi ja nuolia. Seljässään kantaa hän erästä kovasta puusta tehtyä ja paljo koristeltua sotanuijaa, jonka varsi vaan pistää esiin käsivarren takaa. — Näin varustettuna saapuu hän rantaan, mutta siellä hänelle heti selitetään iloinen sanoma. Ranta-asukkaat ovat jo ryhtyneet valmistuksiin laivan vastaanottoa varten. He tietävät että pitkän merimatkan jälkeen laivan väki haluaa ruokatavaraa. Senvuoksi ladotaan venheisiin kaloja, kokospähkinöitä, banaaninhedelmiä, jams-juuria y. m. Vieläpä on sidottu seipäeseen papua-sikakin, lai-
 vaan vietäväksi.

Rahaa ei Papuas-kansa käytä, vaan kauppa tehdään vaihtamalla. Papuat vievät omia tavaroitaan laivaan ja saavat sieltä vaatepalaisia, nauhoja, helmiä, rautakaluja y. m. Tällaista kaupantekoa nimitetäänkin vaihtokaupaksi. Venheet, joihin tavarat ladotaan, ovat omituisia. Ne ovat pitkiä, kapeita ja monenvärisiksi maalatuita. Venheet, eli kuten he niitä nimittävät „prähut“, ovat tehdyt yhdestä puun rungosta kovertamalla. Ne ovat nopeakulkuisia, mutta kaatuvat hyvin helposti. Senvuoksi ovatkin venheet usein varustetut „varojalaksella“, joka estää niitä kaatumasta. Sellaisen varojalaksisen venheen näemme kuvassammekin. Venhettä ohjataan pitkällä airolla. Venheen kokkaa ja perää koristetaan monenlaisilla leikkauksilla. Leikkauksia suosivat papuat hyvin. Näemmehan että majan

kannatuspuukin on monellaisilla leikkauksilla koristettu. Puunleikkaukset ovat sitte maalatut loistavilla väreillä. Papuas-kansa rakastaa loistavia väreä, sillä se näkee niitä ympärillään olevassa luonnossa, nimittäin kukkaismaailmassa ja lintumaailmassa. Kuuluisat ovat varsin kin Uuden Guinean loistavat linnut.

Papuain asunnot ovat eritienoilla erilaiset. Merenrannalla ovat ne rakennetut bambupylväille veden päälle. Huoneiden permanto tehdään bamburuohoista, ja huoneet katetaan palmunlehdillä tai ruohoilla.

Kotieläiminä on heillä jo edellä mainittu papuas-sika ja koira. Ennen on jo myöskin mainittu että he saavat ruokansa parhaastaan kasvikkunnasta. Niinpä he syövät hedelmiä, marjoja, sagopalmun ydintä y. m. — He kasvattavat myöskin tupakkaa, palmupuita ja muita hyödyllisiä kasvia. Istutuksien ympärillä näkee joskus aitauksia, joka osoittaa jonkinmoista käsitystä maanomistusoikeudesta. — Ruokaansa valmistessa eivät he käytä suolaa, mutta sen asemesta merivettä. He kypsyttävät ruokansa kuumassa tuhassa.

Useat majat yhdessä muodostavat kylän, „kampung“, jolla on päämies. Päämiehelle ei kuitenkaan makseta veroja, eikä hänen asemansa muutoinkaan osoittaudu loistavampana kuin toisten papuoiden.

Papuas-kansan uskonto on hämärä. Kuitenkin tavataan siellä jonkunlaisia temppeleitä, joissa on kuvia. Uudella Guinealla on muutamain paikoin kuulunut ajatuksia korkeimmasta olennosta, jonka asunto on pilvien yläpuolella.

Polyneesialaiset.

olyneesialaiset ovat malajirotua. He asuvat Australian saaristossa ja varsinaisesti siinä osassa mainittua saaristoa, jota sanotaan polyneesiaksi.

Polyneesialaiset ovat kooltansa sangen suuria; vetävät aivan vertoja Eurooppalaisille. Ruumis on kaunis ja solakka. Pääkallo korkea, nenä suuri ja korkea. Ihon väri on tumman ruskea. Silmät ovat sangen pienet ja mustat. Tukka on musta, karhea ja hiukan kähärä. Tällaisina näemme heidät kuvassammekin. Jos muutoin tarkastamme kuvaamme, saamme siitä tietää yhtä ja toista polyneesialaisten elämästä. Ensiksikin huomaamme, että kasvullisuus saarilla, joilla he asuvat, on rikas. Varsinkin koskee se puukasvullisuutta, sillä siellä kasvaa kauniita ja reheviä hedelmäpuita. Huomaamehan täällä kookospalmun, pandanuspuun, banaanin y. m.

Kokospähkinöitä. Tulen syyttäminen. Vuodepuita. Pandanus-puu. Kokos-palmuja. Banaani-(Pisang-)ryhmä. „Kawan“ juontiin käytettäviä kuppia ja vateja.

Laivan lastaaminen Kopralla (särjetyillä kokospähkinöillä). Koralliriutta.
Vene, jossa on „varojalas“ kaatumisen estämiseksi.

Merieläinten pyynti luoteen aikana.

Kuvastamme voimme vielä nähdä millaisissa maajoissa polyneesialaiset asuvat. Maja on tehty puisten pylväiden nojaan. Majan katto on korkea, vaan katon reunat laskeutuvat alaspäin. Katto on tehty ruohoista ja lehdistä. Tuuli pääsee vapaasti puhaltamaan majaan ja se onkin hyvä näin kuumassa ilmanalassa.

Polyneesialaiset ovat erittäin hyviä merimiehiä, joka onkin hyvin luonnollista, koska he asuvat saarimaailmassa. He harjoittavat ahkerasti vaihtokauppaa maansa hedelmillä y. m. — Tässä voidaan myöskin samalla mainita että polyneesialaiset ovat mainioita uimareja.

Polyneesialaisten venheet ovat taitavasti valmistetut. Ne tehdään yhdestä puun rungosta ja ovat tavallisesti noin 50 jalan pituisia. Mutta koska ne ovat vaan noin 2 tai 3 jalan levyisiä, kaatuvat ne helposti. Sen vuoksi onkin venheessä varojalas, joka on poikkipuiden kanssa venheeseen yhdistetty ja joka estää venettä kaatumasta. Tällaisen varustuksen näemme kuvassammekin olevassa venheessä. Tässä venheessä näemme myöskin vähäisen katoksen sateen ja auringon suojaksi. Venettä ohjataan melalla. Sellaisen näemme tässä kuvamme keskustalla seisovan miehen kädessä. Melan terä on leikkauksilla koristettu.

Lapsina ollessaan eivät polyneesialaiset käytä minikäänlaista pukua. Mutta aikaisina käyttävät miehet vyölle vyötettyä, lyhyen mekon kaltaista verhoa ja naiset pitempää hametta. Nämä puvut ovat useinkin kasvi-aineista kudotut. Kenkiä ja hattua ei käytetä. Tukkaansa koristavat naiset mielellään kukkaisilla y. m.

— Ruumistaan koristelevat he viellä sitä tatueeraamalla. Tavallisesti tatueerataan kasvot, rinta, käsivarret ja hartiat. Tatueeraaminen tapahtuu siten että he pistelevät neulalla reikiä ruumiiseensa ja hierovat reikiin rasvaan sekoitettuja väri-aineita. Täten jäävät väriaineet ihoon ikuisiksi ajoiksi. — Joskus piirretään kuvioita koko ruumiiseenkin.

Ruokanansa käyttävät polyneesialaiset yksinomaan hedelmiä. Liharuokaa syödään vaan juhlatiloissa ja silloinkin syövät sitä parhaastaan ylimykset. Koti-eläiminä heillä on vaan sika ja koira. — Ruokansa paistavat he kuumilla kivillä tai tuhassa. Tulta he sytyttävät siten, että hierovat yhtä puuta kiivaasti toiseen. — Leipää he valmistavat leipäpuun sydäimestä, siten että se pannaan käymään taikinaksi ja siitä sitten leivotaan leipiä, joita vielä paistetaankin.

Juomaa he valmistavat kava-kasvin lehdistä ja okista, joita he pitävät suussansa. Sitte kerätään purut astiaan ja kaadetaan vettä päälle. Kuvassamme näemme kavan juontiin käytettäviä kuppia ja vateja.

Polyneesialaisten seassa on säätyeroitus sangen suuri ja tarkasti rajoitettu. Kansa jaetaan nimittäin 3:een luokkaan: aateli, varsinainen kansa ja orjat. Aatelilla on monenlaisia etuja. Aateliset johtavat kaikki ja kansalla ei ole juuri paljo sanomista. Aateliset saavat ottaa ja omistaa omaksensa mitä vaan tahtovat varsinaisen kansan tavaroista, esim. mattoja, sikoja, koppia y. m.

Lapsillensa eivät polyneesialaiset anna minkäänlaista kasvatusta. Niitä ei neuvota, eikä kuriteta. Jo aikaisin oppivat ne kaikenlaisia pahoja tapoja.

Polyneesialaiset ovat olleet kaikki alkuansa ihmis-
syöjiä. Heidän alkuperäinen uskontonsa on ollut alhaista
laatua. Jumalia heillä on paljon.

Nykyään on jo kuitenkin suuri osa polyneesialai-
sista kääntynyt kristinuskoon ja sen johdosta jättänyt
pois monet julmat tapansa.

Eskimolaiset.

Eskimolaiset.

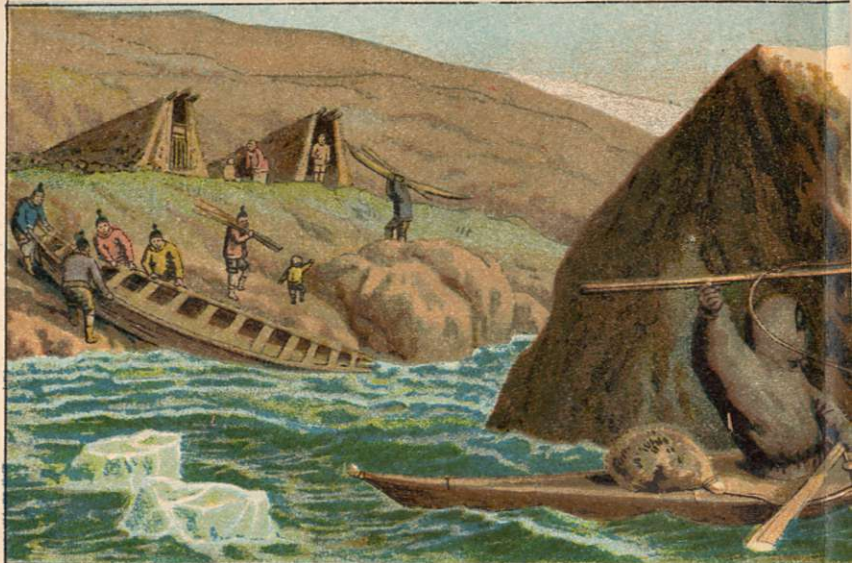

skimolaiset eli, kuten he itse itseään nimittävät, inuitit, asuvat kapealla rannikolla Beringinmeren ja Pohjois-Jäämeren äärellä, Aleuteista Grönlantiin saakka. Heidän alueensa oli ennen paljon suurempi, mutta aikojen kuluessa ovat he vähitellen tulleet tungetuksi näin vähäiselle alalle.

Eskimolaiset ovat oikeata napaseudun kansaa. He pukevat itsensä huolellisesti valmistettuihin nahkapukuihin. Pukuun kuuluu kaksi paria housuja, kaksi nuttua, joista päällimmäisessä on niskasta päähän ulottuva päähine, suuret karvarukkaset ja vedenpitävät, peurankarvalla sisustetut saappaat. Vaimoilla on turkin selkä niin leveä että lapsi mahtuu sinne pussiin. Miesten ja naisten puku on samallinen, ainoastaan sillä erotuksella että naisten nutussa riippuu edessä ja takana nahkaliuska. Kun eräs eurooppalainen oli kerran eskimojen seurassa ja kertoi että eurooppalaiset naiset käy-

Kesäteltti.
Naisvenhe (Umiak).

Kajak (Metsästysvenhe)
Hylkeennahkanen
ilmapussi.

Peura. Jääkarhu.

Naisia.

Ta

MOLAISIA.

Umiak (Umiak).

Ruokki-lintuja.
Varjostin.

Jäätikkö.

Jäävuoria.
Hyle.

Talvimajoja, joista oikeanpuolisen katolla on vielä lumella peittymätön
Umiak ja Kajak.
Eskimolais-koiria.

vät puettuna hameisiin, hämmästyti eskimolais-vaimo kovasti ja sanoi surkutellen: „voi, miten niitä raukkoja mahtaa paleltaa!“ Eskimolais-miehet pitävät lyhyttä tukkaa, mutta naiset palmikoita. Päätänsä koristavat naiset joskus punaisella nauhallalla. Samoin koristavat he pukuansakin. Kuvassamme huomaamme naisen, jonka puku on sangen runsaasti sinisillä ja punaisilla nauhoilla koristeltu.

Eskimojen pääkallo on sangen suuri, pitkä ja ka-pea; kasvot ovat leveät, otsa kapenee ylös päin. Posket ovat ulkonevat; nenä on juuresta sangen leveä; suu on pieni. Silmät ovat pienet, mustat ja vähän vinossa. Jalat ja kädet ovat pienet. Rinta ja hartiat ovat leveät, ruumis lihava. Iho on harmaa, kasvot punertavat.

Eskimoiden elinkeinot ovat hylkeen, valaskalan ja sillin pyynti. Kuvassamme näemme eskimolaisen, joka on juuri hyljettä pyytämässä. Hän istuu pienessä nahka-veneessään eli kajakissaan, nahkaiseen, veden pitä-vään pukuun puettuna ja keihäällä varustettuna.

Eskimolaisen venhe on hänen kallein tavaransa. Se on valmistettu suurella taidolla puusta ja peitetty hylkeen nahalla; keskelle, kansipuolelle, on jätetty pieni reikä, jossa soutaja eli venheellä kulkija voipi istua. Tällainen venhe on n. s. miesten venhe. Mutta eski-moilla on vielä toisenkinlaisia venheitä. Ne ovat suu-rempia, useilla istuimilla varustettuja ja niihin mahtuu monta henkeä ja tavaroita. Näitä venheitä sanotaan naisten venheiksi ja niillä kulkee koko perhe pitkin ran-

nikkoa, kun muutetaan paikasta toiseen. Kuvassamme voimme nähdä sellaisen venheen rannikolla, jossa naiset sitä parhaallaan maalle hinaavat. Talvikuvassa, tässä alempana, näemme jälleen sellaisen naisten venheen yhden majan päällä kumollaan miesten venheen eli kajakin vieressä.

Otuksia pyytäessään käyttävät eskimolaiset aseinaan nuolia, joutsia, pyssyjä, keihäitä ja väkä-kärkisiä heittokeihäitä. Sellaisen viime mainitun näemme kuvassammekin olevan otuksen pyytäjän kädessä.

Eskimoiden kesä-asunnot ovat teltan tapaisia. Kuvassamme näemme sellaisia. Puun runkoja on pistetty maahan ja niiden nojaan on pingoitettu nahkoja. Nahkojen liepeille on pantu kiviä painoksi, ettei tuuli niitä pois repisi. Tällaisissa majoissa asuvat he kesän ajan, mutta syksyllä he muuttavat talvimajoihin. Talvi-majat ovat useimmiten rakennetut kummulle. Ne ovat tehdyt lumesta, turpeista ja jäädästä. Katto on kupera, seinät suorat. Ikkuna-ruutujen asemesta käytetään jääpaloja sekä eläinten suolista valmistettuja verkkoja. Seinät ovat verhotut nahalla ja nahalla on maja myöskin jaettu eri-osiin eri perheitä varten. Majaan päästään ryömiällä mutkaista, katettua käytävää pitkin. Käytävä pidetään auki päivällä vaan yöllä se tavallisesti pidetään jääpalaisilla suljettuna.

Tulta poltetaan kivistä tehdyissä traanilampuissa. Lampun sydämenä käytetään kokoon kierrettyjä sammalia.

Eskimot syövät lihaa kuivattuna ja raakana. Siitä ovat he saaneet nimensäkin eskimo, sillä sana merkitsee:

„raakaa lihaa syöpä ihminen.“ Kasvikunnasta eivät eskimot juuri saa ravintoa, mutta marjat, muutamat kasvit ja kasvien juuret ovat heistä suurta herkkua.

Kuvassamme näemme eskimoiden koiria. Ne ovat aivan kesyjen susien näköisiä. Nämä koirat eivät osaa haukkua, ainoastaan ulvovat. Näistä koirista on eskimoille suuri apu, sillä niitä käytetään hevosen toimeen. Kuvassamme näemme miten koirat siihen kelpaavat. Tämän reen eteen on ollut valjastettuna 8 koiraa. Kulakin niistä on ollut erityinen vetonuoransa, jonka yksi pää on ollut kiinni reen sevissä ja toinen koiran kaulavyössä. Yksi koirista on ollut esikoirana, joka juoksee valjaissa edellimäisenä ja tottelee nöyrästi isäntänsä käskyjä. Koirat eivät saa kesän ajalla minkäänlaista hoitoa, mutta talvella, kun eskimot tarvitsevat niitä palvelukseensa, annetaan niille joskus palanen rasvaa y. m.

Reki, jonka tässä näemme, on sangen taitavasti tehty. Kuten huomaamme, ovat reen eri kappaleet kiinnitetyt toisiinsa nahka-hihnoilla. Reen pohja jäädytetään, että se luistaisi paremmin lumella; joskus se myöskin silataan kalanluulla. Sitä, että eskimot juuri palaavat metsästysretkeltä, osoittaa reessä makaava peura ja jääkarhu, joiden vereksistä haavoista vielä veri virtaa, punaten lumen.

Eskimoiden uskonnolliset käsitteet ovat hämäriä. Elämää manalassa ajatellaan melkein samallaiseksi kuin täälläkin. Siellä ajatellaan vaan olevan enempi hylkeitä, kaloja y. m. Niitä saavat siivosti eläneet ihmiset siellä runsaasti nauttia. Mutta jumalattomat saavat siellä elää

puutteessa. — Tautien tuottajina pitävät eskimolaiset pahoja henkiä ja niitä he koettavat taikatempuilla karkoittaa.

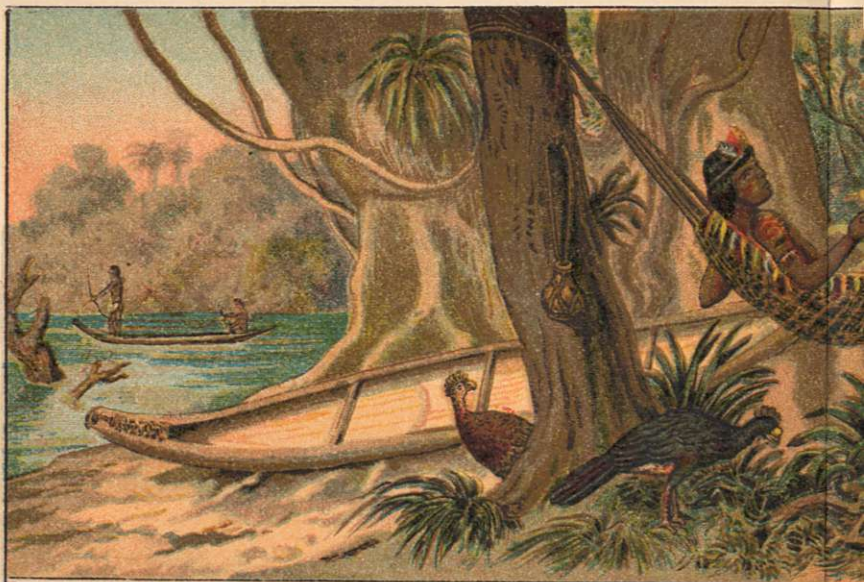
Kun eskimo kuolee, viedään hänet vuorelle ja peitetään jäällä ja kivillä. Haudalle asetetaan kuolleen aseet: kajaki, joutsu, nuoli ja keihäs. Vaimon haudalle pannan veitsi ja neulomakapineet.

Osa Eskimolaisia on kääntynyt kristinuskoon.

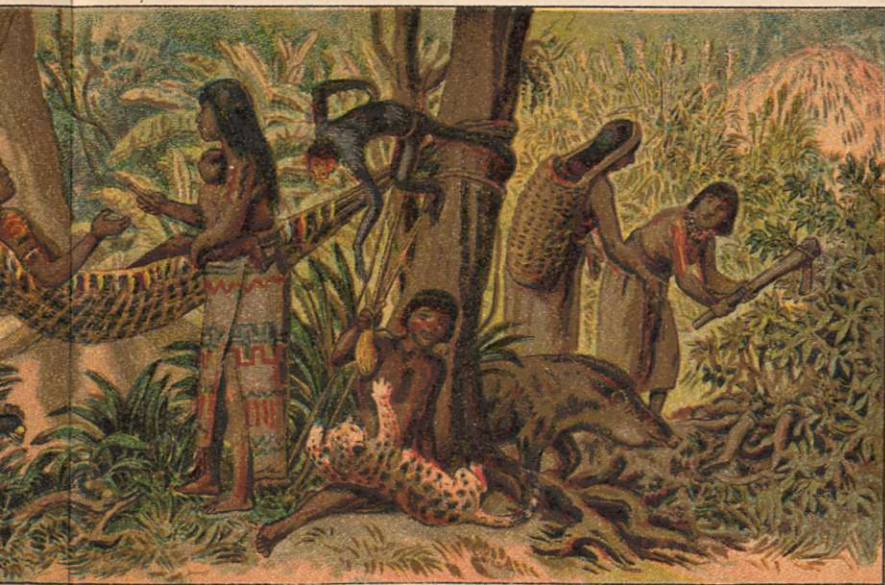

Verhopeitteinen
 Kalebassin kuori pullona. Riippumatto. Siki
 Kalebassin kuori pullona. Riippumatto. Siki
 Puun kuuresta tehty vene (Kanu). Kanalintuja.
 Guanako-nahkanen teltti (Toldo). Bolan heitto.
 Lapsen kehto.
 Puiiset Satulatelat. Lasso. Guanako-nahkapalloja.

opumatto.
Sikari.

Hänähäkkiapina.
Kakao-hedelmä.
Nuori Puma.

Jams-juurien kasvaminen.
Tapiri.
Asuinmaja.

heitto.
Telttitankoja.

Guanakos-eläinten ja Strutsien pyynti.

Intiaanit.

ntiaanit, jotka asuvat uudella mantereella, olivat alkuaan Amerikan päiväestönä. Mutta vuosien kuluessa, kun vanhan mantereen kansoja on ruvennut virtaamaan uudelle mantereelle, ovat Intiaanit vähenemistään vähenneet. Kuitenkin löytyy tätä kansaa vielä sekä Pohjois-, Keski-, että Etelä-Amerikassa.

Molemmat kuvamme tahtovat selittää intiaanein elämää. Ylimmäinen kuvaa elämää Etelä-Amerikan troopillisella alueella ja alempana oleva näyttää meille kappaleen Patagoniasta Etelä-Amerikassa.

Intiaanirotu tunnetaan helposti ulkomuodostansa. Intiaanein ruumis on roteva ja kookas. Otsa on leveä ja jokseenkin matala, kasvot alapuolelta leveämmät ja suippenevat ylöspäin. Silmät ovat pienet ja tummat. Nenä on suuri ja monella kaareva; suu on leveä ja huulet sangen ohuet. Hiukset ovat suorat, karheat ja

mustat; parta on huono. Ihon väri vaihtelee vaalean-ruskeasta kanelin-ruskeaan jopa kuparinpunaiseen saakka.

Luonteeltaan on intiaani synkkä ja harvapuheinen, sekä salaa tunteensa. Sotaa käydessään on intiaani viekas, julma, kostonhaluinen ja verenheimoinen. Voitettua vihollistaan kiduttaa ja räökkää hän kauheasti. Terävällä tapparallaan, tomahawkilla, nylkee hän heidän pääkallonsa ja ripustaa nahan vyöhönsä voiton merkiksi. Mitä enempi miehellä on päänahkoja, sitä suurempi arvo hänellä on. Ulkonaiset aistit ovat intiaaneilla hyvin kehittyneet. Näkö ja kuulo on kummastuttavan tarkka. He ovat hyvin kestäviä kävelemään ja juoksemaan, mutta raskasta työtä eivät he kestävyydellä tee.

Jos rupeamme tarkastelemaan ensimmäistä kuvaamme, pistää aluksi silmäämme kuvan keskustalla näkyvä riippumatto, jossa eräs intiaani lepää. Riippumatto on intiaanein keksintö. Heidän seastaan on sen käytäntö levennyt vanhallekin mantereelle. Tämä riippumatto on kudottu niinistä ja sen reunat ovat koristetut linnun höyhenillä. Samanlaisia koristeita näemme riippumatossa lepäävän intiaanin hiuksissakin. Kasvoissa näemme punaisia maalatuista viivoja. Paitsi kasvojansa, maalaavat intiaanit myöskin vaatteitansa. Riippumaton edessä seisovalla naisella näemme yllään tällä tavoin koristellun hameen. Koristeinansa käyttävät intiaanit renkaita kaulassa ja käsivarsissa, samoin helminauhoja. Kuvamme oikeanpuolisella reunalla olevan, jams-juuria

kaivavan naisen kaulassa näemme moninkertaisen helminauhan. Mainitun naisen takana näemme etäämpänä ruohokattoisen, puolipullon-muotoisen majan. Majan vasemmalla puolella pistää muiden kasvien takaa esiin maissin tähkiä. Ja kun katseemme siirrämme yhä enempi vasemmalle, näemme banaanin suuria lehtiä.

Rannikolla näemme puunkuorista tehdyn venheen. Toinen samallinen venhe on vesillä ja siinä seisoo metsästäjä, joka juuri virittää jousensa kilpikonnan ampuakseen.

Intiaanit, joita ylempänä olevassa kuvassa näemme, elävät parhaastaan metsästyksellä ja aarniometsäin hedelmillä. Mutta alempana oleva kuva tahtoo meille näyttää arojen intiaaneja, jotka viettävät suuren osan elämänsä hevosen seljässä, pyytäen pitkällä suopungillaan, lassollaan, guanakos-eläimiä, strutsia ja metsistynyttä karjaa. Tässähän näemme juuri intiaanit kiiuvaassa toimessansa. Metsästysretkellään ovat he saapuneet nurmea kasvavalle alangolle ja kohdaneet siellä lauman guanakos-eläimiä ja strutseja. Silloin on alkanut villi jahti! — Ja sillä aikaa kun miehet saalista ajavat, purkavat naiset tavaroita kuormahevoisten seljistä. Teltti-tangot irroitetaan kuormasta ja lyödään maahan. Niitten yli pingoitetaan suuri, nahkainen vaippa, joka antaa suojaa ilmanvaihdoksia vastaan. — Intiaanein seassa on yleisenä tapana että mies sotii ja metsästä, nainen tekee muut askareet.

Kuvastamme huomaamme että ei ainoastaan miehet, vaan naisetkin ovat hyviä ratsastajia. Jo aikaisin

opetetaan pienet lapsetkin ratsastamaan. Tavaroista, joita kuvassamme huomaamme, on hauskipia omituinen, pieni lapsen kehto, joka on kiinnitetty ratsun selkään ratsastajan taakse. Kehdon ylitse kiertää kolme kaarevaa puuta, joiden varaan pannaan auringon paahtamisen ja sateen suojaksi nahkainen vaippa. Vielä vetää huomiota puoleemme usea, huolellisesti kokoonpantu nahkakäärö. Niissä on joko valmiiksi neulottuja nahkavaippoja tai vielä valmistamattomia guanakos-eläimen nahkoja. Maassa, kuvamme vasemmalla puolen, näemme keihäiden juurella lasso ja puusta tehdyn satulan. Talouskaluista huomaamme siellä padan ja jonkinmoisen maljan.

Hevonen on aroseudun asukasten aarre. Mutta sitä eivät he aina kasvata kotona, vaan ottavat sen kiinni villinä. Villien hevosten kiinniottaminen on vaikea tehtävä ja vaatii suurta taitoa. Lasso heitetään hevosen päähän. Tästä äkillisestä tempauksesta huumautuu hevonen ja kaatuu maahan. Silmän-räpäyksessä kiittää intiaani ja suitsittaa sen. Sen jälkeen hyppää hän sen selkään. Hevonen hyppii ja riehuu, mutta taitava ratsastaja istuu lujana sen seljässä. Kiivaasti puhaltuu hevonen vihdoin juoksemaan ja kiittää äärettömiä matkoja, kunnes voimat alkavat loppua. Sitte myöntyy se vähitellen ihmisen hallittavaksi.

Paitsi niitä eläimiä, joita jo olemme maininneet, huomaamme ylä-kuvassamme nuoren puman ja omituisen tapiirin, jolla on lyhyt, liikkuva kärsä ja jonka pää muistuttaa paljon sian päätä. Tällaisia eläimiä tavataan Amerikan metsissä järvien ja jokien läheisyydessä.

Intiaanein uskonto on hämärä. He ajattelevat että on olemassa olento, joka on luonut kaikki; tätä olentoa he nimittävät „suureksi hengeksi“. Tulevaisen elämän ajatellaan jatkuvan kuoleman jälkeen. Uskonnollisiin menoihin kuuluu raakaa taikauskkoa ja loitsimista. Noidat koettavat tempuillaan parantaa sairaita y. m.

Intiaaneilla ei näytä olevan mitään tulevaisuutta. Sotien, tarttuvien tautien ja varsinkin paloviinan syyksi voimme lukea sen, että villien intiaanein luku vuosi vuodelta vähenee.

Hottentotit ja Buschmannit.

Hämä kansat, jotka asuvat Afrikan lounais-osassa, ovat raakoja ja alhaisella kannalla olevia kansoja. Heidät voidaan lukea neekerirotuun, vaikka he muotonsa ja puhekielensä puolesta eroavat neekeristä.

Kooltansa ovat he pieniä; hottentotit noin 1,5 tai 1,6 metrin, ja buschmannit noin 1,4 metrin korkeisia. Heidän ihonsa on ryppyinen, keltaisen ruskea tai likaisenkeltainen; heidän hiuksensa ovat lyhyet, villamaisenkähäret ja vanukkeiset. Silmät ovat pienet, syvässä ja kaukana toisistaan. Nenä on matala ja leveä. Kasvot tekevät ylipäänsä tylyn ja raa'an vaikutuksen katsojaan.

Hottentotit elävät karjanhoidolla. Heillä on sekä raavas-eläimiä että lampaista. Raavas-eläimiä käytetään ajossa. Näemmehän kuvastammekin että härillä ratsastetaan. Härkä onkin erittäin kestävä tällaiseen tar-

Majojen telinepuita.

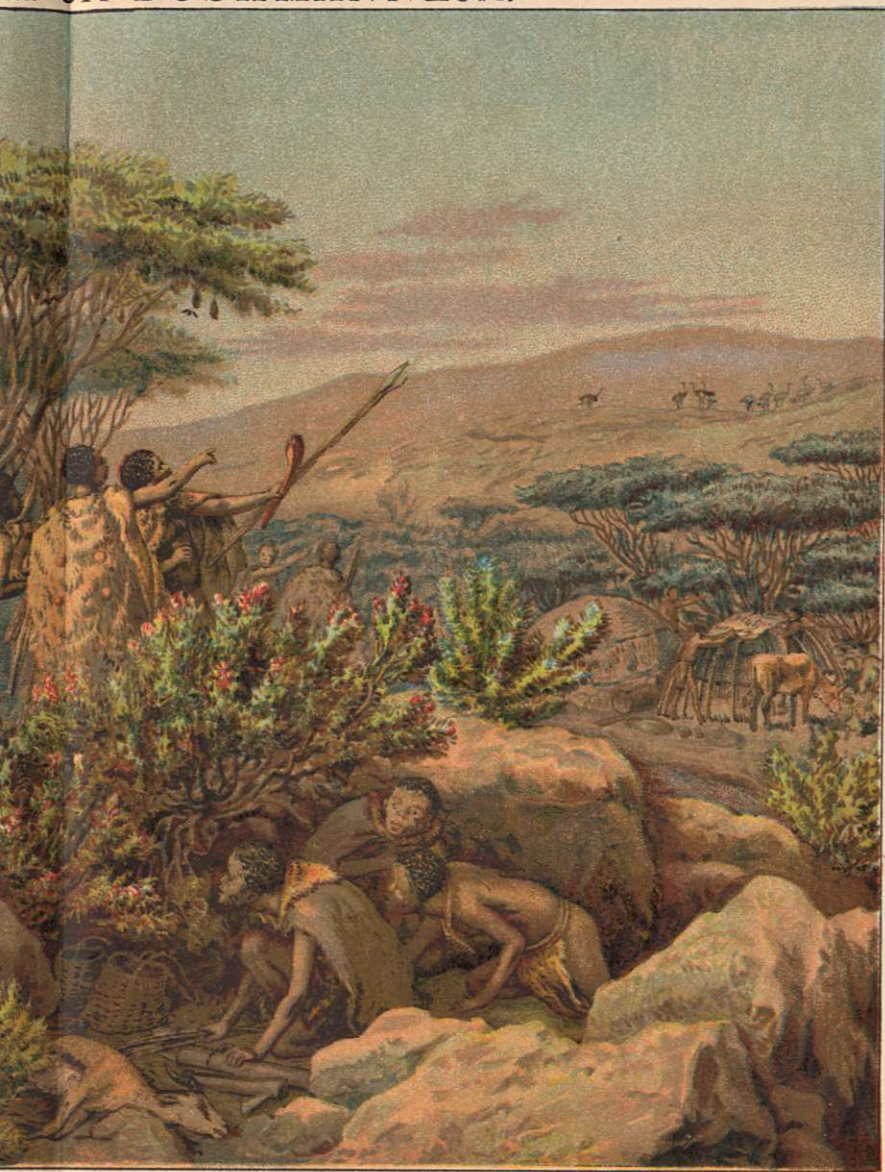
Varjo-akaasia, jossa on kutojalinnun pesä

Kukkivia kaner

Hyppykauris. Viini eli

Kuokka.

A JA BUSHMANNEJA.

nnun pesiä.
Heittopuu.
ivia kanervia.
Viini eli nuolikontti.
uokka.

Metsästystä varten strutsiksi pukeutunut Bushmanni.
Mattomajoja.

koitukseen käyttää. Raavaan lihaa syödään juhlatilaisuuksissa. Hottentottien tavallisimmat ruoat ovat maito, lampaanliha, kasvinjuuret y. m. Mielellänsä polttavat he tupakkaa ja nauttivat juovuttavia juomia, jos niitä saavat.

Pukunaan käyttävät hottentotit pientä esiliinaa, joka on lanteiden ympärillä, ja lammasnahkaista vaippaa, joka peittää selkää. Tätä vaippaansa käyttävät he yöllä vuoteenaan. Miehet käyvät paljain päin, mutta naiset käyttävät jonkinlaista myssyä. Hottentotit eivät tatueraa itseänsä, mutta maalaamalla he kyllä itseään koristavat.

Majansa he rakentavat siten, että panevat puita toisiansa vastaan ja levittävät nahkoja, risuja tai mattoja päälle. Majat ovat noin 1 metrin korkuiset. Majojen telinepuut kuljetetaan kuormahärillä paikasta toiseen.

Hottentottien aseina ovat jousi, nuoli, heittokeihäs ja heittopuu.

Hottentotit kiertelevät karjoineen vuosikaudet paikasta paikkaan, laitumelta toiselle. Buschmannit kulkevat myös paikasta toiseen, mutta heidän elinkeinonaan on melkein yksinomaan metsästys. Buschmannit ovat maailman raa'impia kansoja. Heidän pukunaan on hartioille heitetty tai vyölle vyötetty eläimen nahka. Näkö ja kuulo heillä on tarkka, vaan muut aistimet ovat huonosti kehittyneet. He voivat kestää kau'an nälkää ja janoa, mutta ovat hyvin ahnaita kun saavat ruokaa. Buschmannit ovat arkoja, pelkureja ja viekkaita. He pakenevat vuoren loukkoihin ja pensasten taakse

ja voivat sieltä lähettää myrkytettyjä nuoliansa vihollisia kohti. — He ampuvat nopeasti ja varsin tarkasti ja ovat muutoinkin kekseliäitä metsästäjiä. Näemmehän kuvastamme, miten buschmannit ovat paenneet hottentotteja pensaan ja kivien taa. Siellä voimme heitä tarkastella. Näemmepä että heillä on saaliskin. Virkeä hyppykauris on saanut maksaa hengellään hitautensa ja lepää maassa kuoliaana. Jospa vielä hetkisen kuvaa tarkastamme niin huomaamme että paikalle saapuvat hottentotit katselevat, käsiään ojennellen, kauvempana olevalle vuorelle päin. Siellä onkin omituista katsottavaa! Yksi buschmanni on pukeutunut kamelikurjeksi eli strutsiksi ja lähestyy suurta strutsi-parvea, voidakseen kiidättää nuolensa sen keskeen. Mitään pahaa aavis-tamatta kävelevät strutsit rauhallisena, maasta ruokaa noukkien; näyttää kuitenkin siltä, kuin jotkut vähän uteliaana katsoisivat uutta tulokasta. — Jos buschmanni onnistuu saamaan strutsin, säästää hän huolellisesti sen höyhenet — ja jos on tilaisuudessa, vaihettaa niillä itselleen jotain mieleistä tavaraa.

Buschmannit käyttävät ruokanaan kamelikurkija, antilopeja, lampaita, sisiliskoja, käärmeitä, heinäsirikkoja y. m.

Sekä hottentotit että buschmannit eivät koskaan syö lihaa raakana, vaan kypsytävät sitä tulella, tai kuivaavat sen auringon paisteessa.

Eräs matkustaja kertoo buschmanneista seuraavaa: „Minä vietin tunnin verran aikaa näiden ihmisten tarkastelemisessa ja väitän että buschmannin muoto ja

tavat ovat enemmän apinan kuin ihmisen. Varsinkin yksi oli niistä apinamainen. Hän oli 50 vuotinen harmaatukkainen ja piikkiartainen ukko. Otsa, nenä ja kasvot olivat paksulla lialla tahratut ja ainoastaan silmäin ympärillä näkyi pieni, valkoinen rengas, jota savun tuottamat kyyneleet pitivät puhtaana. Silmät olivat hyvin vilkkaat ja silmäluomet nousivat ja laskivat alituisesti. Sieramet, suupielet ja vielä korvalehdetkin liikkuivat ehdottomasti ilmoittaen vaihtelevia tunteita. Sitä vastaan ei kasvoissa ollut mitään, joka olisi häntä koroittanut ihmisyyteen. Kun käskin antaa hänelle palasen lihaa, ojensi hän kätensä epäluuloisesti sitä ottamaan, tempasi sen antajan kädestä, heitti sen hiilille, ja levottomasti ympärilleen katsellen vartioitsi hän, ettei kukaan sitä häneltä veisi. Sitte hän sieppasi lihapalan hiililtä, pyyhki sitä pikaisesti, pisti sen suuhunsa ja repi siitä isoja, puoleksi verisiä paloja, joiden alaspainuminen lihassa kurkussa selvästi näkyi. Kun viimein ainoasti luut ja jänteet olivat jälellä, alkoi hän veistä käyttää. — Kun luu oli paljaaksi kaivettu, pisti hän sen uudelleen valkeaan, rikkoi kivellä sen molemmat päät, imi ytimen sen sisältä ja täytti sen tupakilla, jonka savua hän pitkillä siemauksilla, silmät ummessa, nieli. Nyt hän näytti niin tyytyväiseltä kun ihminen ikinä voi näyttää. Muutamia siemauksia vedettyään, antoi hän luun vieressään istuvalle naapurilleen, joka teki samalla tavalla. Tämän jälkeen molemmat katselivat hyvin tyytyväisinä, kunnes me heidät jätimme.“

Neekerit.

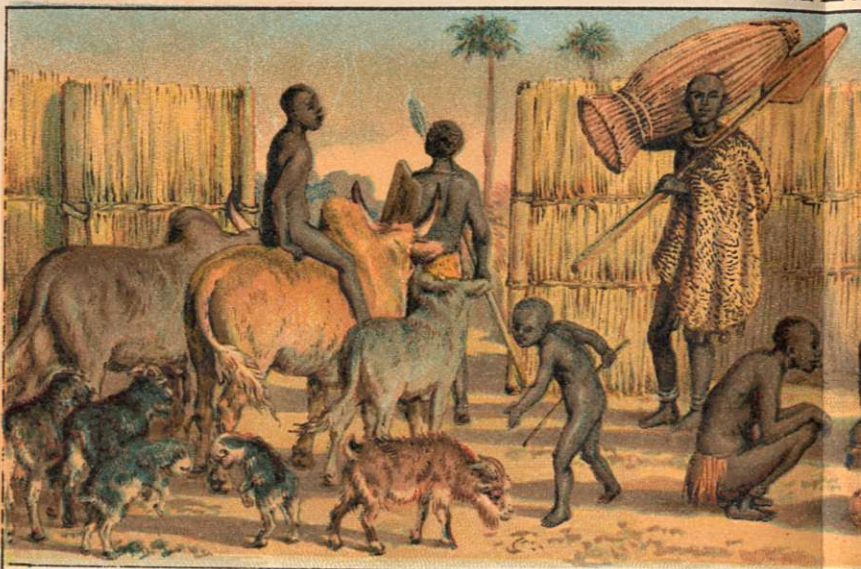

ällä kerralla johtaa kuvamme meitä neekerien keskelle, jotka asuvat Sudanissa, ja Etelä-Afrikassa. Kuvamme ensi osassa näemme neekerit rauhallisissa koti-askareissaan, toisessa jälleen sodan meluavassa pauhinassa.

Tarkastelkaamme ensin neekerien ulkomuotoa ja ruumiin rakennusta! — Neekeri on ruumiiltansa roteva ja kestäväinen; suuruutensa puolesta on hän iso tai keskikokoinen. Otsa on kapea ja taaksepäin kalteva; naama pitkä ja omituinen, leu'at ulkonevat. Silmät ovat pienet, nenä leveä ja litteä, sieramet suuret ja avonaiset. Hampaat ovat eteenpäin kallistuneet, suu on suuri, huulet paksut ja tummanpunaiset. Iho on tummanruskea ja samettimainen. Hiukset ovat mustat, kiharat, villamaiset ja lyhyet. Parrankasvu heillä on huono.

Zebu-härkiä.
Kääpiö-vuohia.

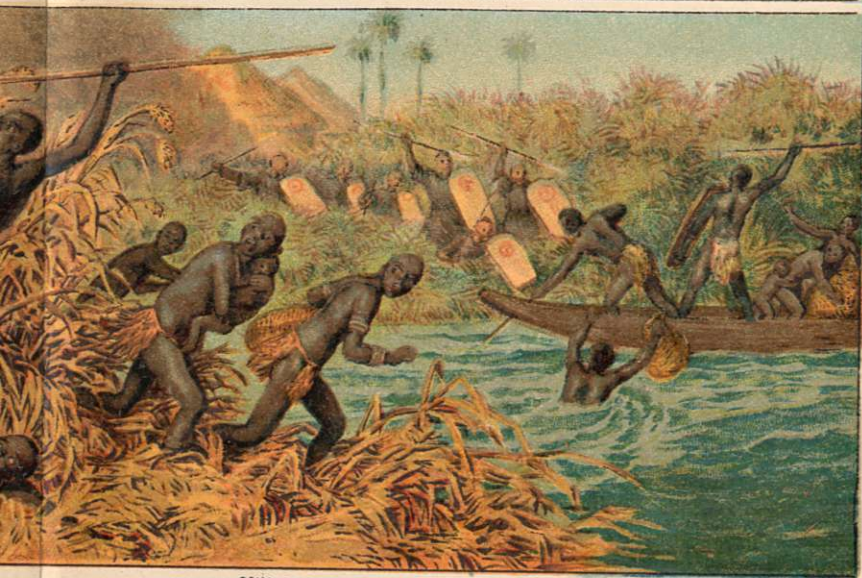
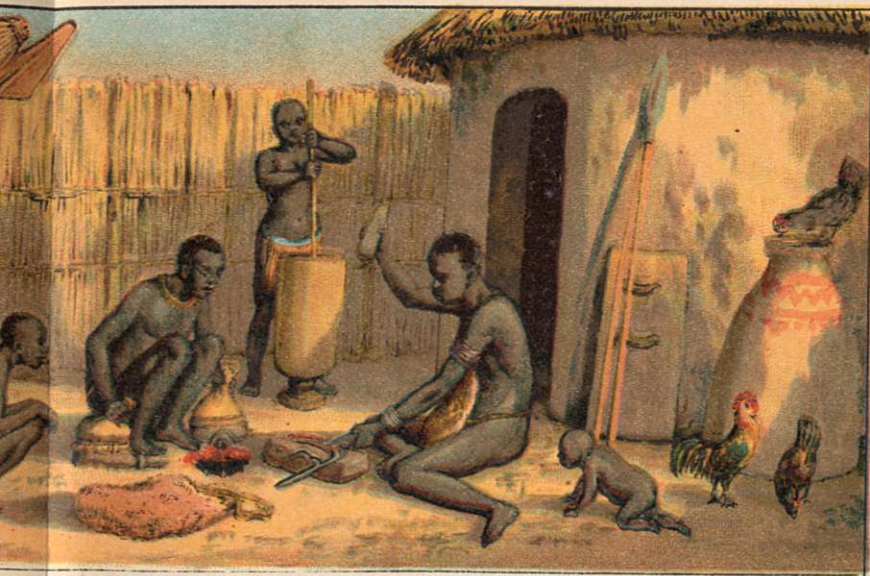
Deleb-palmuja.

Kalamerta.
Kalaverkko.

Puuvati.

Kanembu-sotilaita.
Bornu-sotilaita

EKEREJÄ.

Viljahuhmari.

Kilpi ja Keihäs.

Palkeita. Heittorauta (ase).

Viljasäiliö.

Matkasäkki.

Olkikattoisia savimajoja.

Papyrus-viidakko.

Neekerit käyvät joko melkein alastomina tai hyvin kevyesti vaattetettuna. Siihen pakoittaa heitä jo lämmin ilmanala, joka heidän asuma-aloillaan vallitsee. Tavallisin ja aina käytetty on jokin lanteille kiedottu vaate tai nahka. Jos he jotain muuta pukua käyttävät, tulee sen olla hyvin mukava, ettei se estä vapaata liikuntaa millään tavalla. Tukkaa rasvataan ja siihen siroitetaan tuhkaa ja multaa. Joskus ajellaan hiukset pois, niin että jää vaan pieni töyhtö pääläelle. Tällaisen ajellun pään näemme kuvassamme olevalla, päälle hyökkäävällä sotilaalla. Koristeina käyttävät neekerit renkaita kaulassa, käsivarsissa, korvissa ja huulissa. Jos tarkastamme kuvaamme, huomaamme siinä mainittuja koristeita.

Luonteeltaan on neekeri lapsellinen ja iloinen. Hän on herkkä mielenliikutuksille ja omaa tahtoa häneltä melkein puuttuu. Hänen täytyy piiloittaa tavaransa, saadakseen pitää sen omanaan, sillä jos joku ystävä sitä häneltä tahtoo, ei hän henno kieltää. — Neekerien henkiset lahjat ovat ylipäänsä heikot. Neekerit eivät ole paljon historiassa ilmestyneet. Jo vanhoista ajoista asti kuvataan heitä orjina. Neekerien seassa onkin orjuus ollut yleinen. Sekä arabialaiset että eurooppalaiset ovat Afrikassa harjoittaneet mitä häpeällisintä orjakauppaa ja orjainjahtia. Länsi-Afrikassa on tämä julma tapa jo melkein saatu estetyksi, mutta Itä-Afrikassa sitä vieläkin harjoitetaan.

Neekerien asunnot ovat suippopäisen mehiläispesän muotoisia. Ne ovat rakennetut savesta, oljista, bam-

buista, tai puunlehdistä. Akkunoita ei huoneissa ole. Huoneissa ei ole myöskään huonekaluja. Vuoteina käytetään nahkoja tai mattoja. Usein on monta majaa yhdessä ryhmässä ja niiden ympärillä on aitaus, jossa voi olla porttikin. Kuvassamme näemme tällaisen aitauksen. Portti seisoo auki, sillä metsästäjä, zebu-härällä ratsastava nuorukainen ja kalastaja aikovat juuri portin kautta poistua kukin toimiinsa. Vilpoisalla aamuhetkellä näemme tässä koko talonväen toimissansa. Emäntä seisoo majan oven vierellä survoen petkeleellä huhmaressa olevaa viljaa. Kuljeksiva seppä on taloon saapunut ja takoo ahkerasti talossa tarvittavia rauta-kaluja, joista tärkeimmia ovat keihäs, kilpi y. m. Kun toiset tekevät töitensä, leikittelee pieni lapsi kääpiö-vuohien kanssa.

Ruokanansa käyttää neekeri sekä kasvi- että eläinkunnan tuotteita. Viljalajeista ovat tärkeimmät hirssi ja durra. Hedelmistä banaani. Tärkeä ravintoaine on vielä yamsjuuri. Banaania käyttää neekeri monella tavalla hyväkseen. Etevä Afrikan tutkija Stanley kertoo banaanin käytännöstä seuraavaa: „Ensi katsannossa ja oppimattoman eurooppalaisen silmissä ei se näytä kelpaavan muuhun kuin kantamaan hedelmää, sillä runkoa ei voi käyttää polttopuiksi ja lehdet kuihtuvat pian eikä niissä ole mitään voimaa. Hedelmä, raakana tai kypsänä, on kansan etevin ruoka. Edellisessä tapauksessa kuorivat he ensin banaaninsa, käärivät ne huolellisesti muutamiin banaanilehtiin, niin että kääre saa paketin muodon, kaatavat vähäsen vettä pataan ja keittävät kaikki höyryksi. Tämä tapa keittää kypsymättö-

miä banaania tekee ne jauhoisiksi ulkomuodoltaan ja antaa niille erittäin hyvän ja suloisen maun.

Banaanista saavat maan asukkaat perin makeata viiniä, joka, sekoitettuna vähällä määrällä hirssiä, myös muodostaa jonkinlaista olutta. Banaaninlehtiä käytetään huoneiden kattamiseen, aitauksiin ja sänkyvaatteiksi. Niitä käytetään myös suojelemaan maitoa, vettä ja maitoastioita tomusta ja liasta, liinoina pöydillä, joille pannaan ruokaa, kääreinä ruokatavarain, niinkuin kypsien banaanien, voim, lihan, munain ja kalojen y. m. ympärillä, jota paitsi niitä joka päivä käytetään pusseiksi, kun keitetään puuroa.

Se viileä, täydellinen varjo, minkä banaanipuu antaa, on hyvin tunnettu. Runkoja käytetään välistä aidoiksi; niistä laitetaan usein myöskin teloja, kun siirretään raskaita möhkäleitä, tai kun maitse kuljetetaan venheitä paikasta toiseen sotaliikkeiden niin vaatiessa. Sydäimestä tehdään pesusieniä. Usein hieroo laiskuri mielummin puun sydäimestä itselleen tuoreen pesusienen puhdistamistaan varten, kuin menee pesemään itseään joessa, järvessä, lammessa tai lähteessä, tai viitsii nähdä sitä vaivaa että tuo astialla vettä saapuville.

Rungon syitä käytetään köysiksi ja ovat ne sopivia melkein kaikkiin tarkoituksiin, mihin niitä tarvitaan. Köyhimmät talonpojat tekevät myöskin rungosta jykeitä, mutta tarkoituksenmukaisia kilpiä, ja kalastajat laittavat siitä järvellä oloaan varten suuria aurinkohattuja.

Monia muita sen käyttämissä voisi luetella, mutta ylläoleva riittää näyttämään, että banaanipuu, sen oival-

lista varjoa lukuunottamatta, myöskin varustaa talonpojan: leivällä, perunoilla, viinillä, oluella, lääkkeellä, huoneella ja aidalla, sänkyvaatteilla, kankailla, pöytäliinoilla, käärepaperilla, rihmalla, nuoralla, köydellä, sienillä, kylvyllä, kilvillä, aurinkohatuilla ja vielä veneiläkin. Yhdellä banaanipuulla on talonpoika onnellinen, lihava ja hyvinvoipa, ilman sitä on hän nälkäinen, tyytymätöin ja kurja raukka, joka jokaisena hetkenä odottaa itselleen kuolemaa.“

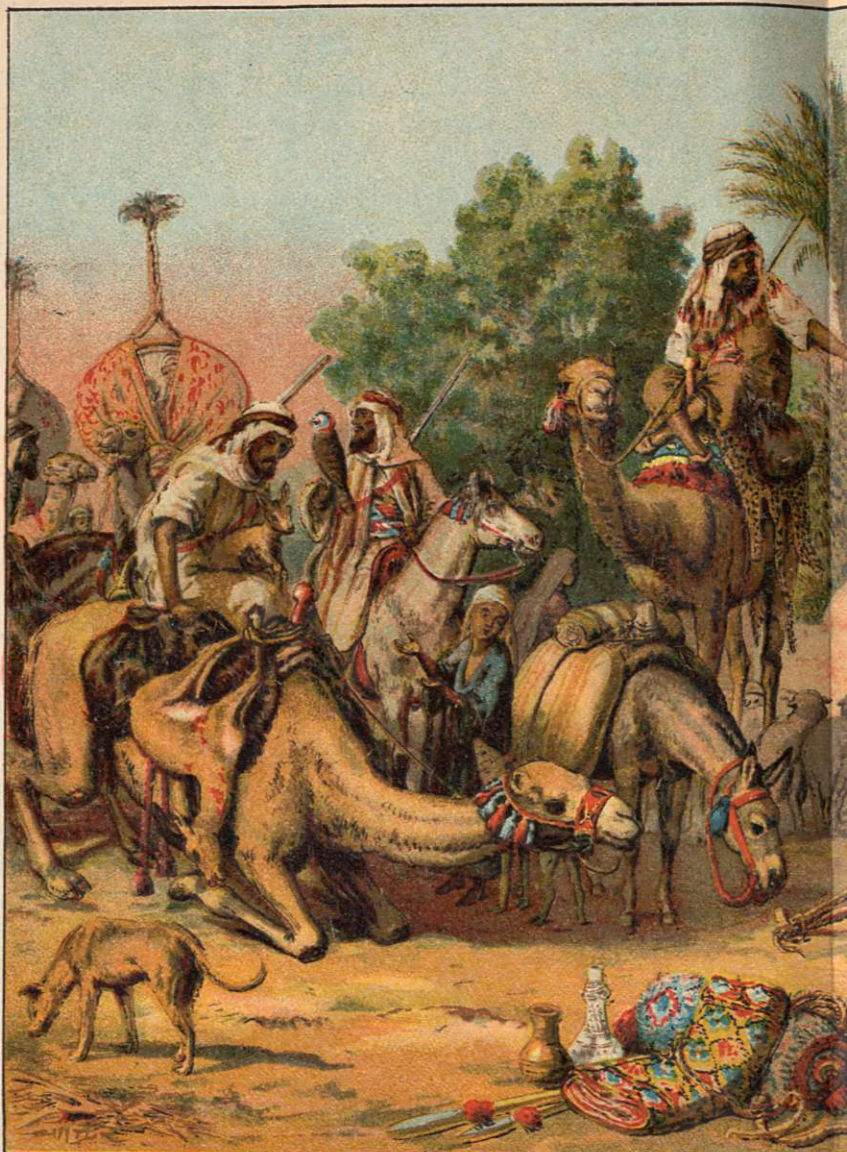
Karjana on neekereillä sarvikarjaa, lampaita ja sikojia. Kotieläimistä ovat vielä mainittavat kanat, joita kuvassammekin huomaamme.

Neekerien seassa on monivaimoisuus tavallinen, jos vaan varat sen myöntävät. Kukin vaimo asuu aina eri majassaan lapsiensa kanssa.

Neekerien uskonto on raakaa fetisismiä. He pitävät epäjumalinaan kiviä, kasvia, eläimiä, puusta tehtyjä kuvia y. m. Tällaisia esineitä kunnioitetaan ja niille uhraataan. Mutta jolleivät ne auta, vitsotaan niitä, vieläpä heitetään poisikin — ja otetaan uusi sijaan. Heidän pappinsa eli noitansa ovat mahtavia miehiä. He ajavat ulos pahoja henkiä ja loitsivat fetisseille jumalallista voimaa. — Arabialaiset ovat levittäneet neekerien sekaan Islamin oppia. Se on saanut alaa varsinkin sudanineekerien seassa. Kristin uskolla on neekerien joukossa vielä hyvin vähän tunnustajia.

Naissatula. Jahtikotka.
Nuori Kaselli.
Vesileili.
Tapettu Kaselli.

Arapialainen vinttikoiira.

Savisia juoma-astioita. Rasvahänä.
Lattiverhoja.

MALAISIA.

svahäntäisiä lampaita. Taatelipalmuja.
ja. Kaivo.

Neekeri.

Teltin pystyttäminen.

Naisia.

Arabialaiset.

aailman suurin niemimaa Arabia, on enimmäkseen hedelmätöntä ja kuivaperäistä maata. Vaikka meret ympäröivät sitä kolmella puolen, eivät ne voi kuitenkaan antaa sille niin paljon kosteutta, kuin sen suurien arojen ja erämaiden kastelemiseen tarvittaisiin. Ja jos taivaalle joskus ilmestyykin joku sadetta ennustava pilvi, poistavat kuumat tuulet sen ja maa jääpi yhtä janoiseksi kuin ennenkin.

Keskellä Arabian niemimaata on sentään vuoriseutuja. Koska tienoot siellä ovat korkeammalla, on siellä myöskin viilempi ilmanala ja sadetta saadaan niin, että viljelys siellä menestyy. Parhaimmat viljelys-alueet Arabiassa ovat kuitenkin lounaiset ja itäiset reunavuoristot, joissa viljelystä vielä edistetään keinokastelulla.

Arabialaiset ovat itämaan merkellisimpiä ja omituisimpia kansoja. Heidät voidaan jakaa kahteen osaan: beduineihin ja fellah-arabialaisiin. Beduinit, erämaan

vapaat pojat ovat lujia ja kestäviä sekä sielun että ruumiin puolesta. Erämaan ilma on kuiva, mutta puhdas ja terveellinen. Sen ruoka on yksinkertainen ja niukka, mutta voimakas. Kaikellaiset kärsimykset ja kieltäymiset ovat tavallisia — mutta ne rohkaisevat ja lujentavat. He ovat säilyttäneet ikivanhat tapansa vielä meidän päiviimme asti.

Maata-viljelevät eli fellah-arabialaiset ovat paljon muuttuneet sen jälkeen kun ovat tulleet toisten kansojen yhteyteen.

Kuvassamme näemme joukon beduineja, jotka saapuvat matkaltansa ja asettuvat levähtämään virkistävän kaivon luo, taatelipalmujen viileään varjoon. Taaempänä kuumoittaa ääretöin erämaa. Kuinka suloista matkustajajoukosta lieneekään saapua kostealle keitaalle, viileäin puitten varjoon!

Ensi käskyllä laskeutuu kameli maahan ja antaa tyhjentää taakkansa. Kameli on erämaan asukasten verratoin aarre: Nopeajalkainen, voimakas, kestäväinen ja taipuisa. Kameli on erämaan matkustajan turva. Senpävuoksi on sille annettukin nimeksi „erämaan laiva!“ — Se voi kestää kauan janoa ja on kaikin puolin matkustajan apuna. Se kantaa matkustajan kuormaa; sen kupeella saapi matkustaja kulkea varjossa päivän kuumasti polttaessa; sen kupeella saapi matkustaja yöllä levätessään lämpöä, kun ilma kylmenee yön ajalla; ja kun erämaan hiekkaa myrsky-tuuli aaltaina vyöryttää pitkin aavaa tasankoa, laskeutuu matkustaja kamelinsa vierelle häneltä suojaa saadakseen.

Kuvassamme näemme kamelin, joka on laskeutunut maahan. Neekeri-orja tyhjentää juuri kuormaa, joka kamelilla on ollut kannettavana. Siinä näemme lepotyynyjä, lattiaverhoja, vaippoja, vesiruukkuja y. m. Lepotyynyt ja lattiaverhot ovat tarpeelliset tällaisella matkalla, sillä seurue pysähtyy usein koville kivikko-tienoille, joissa luonto tarjoo vaan epätasaisia kiviä lep-alustaksi. Yhtä tarpeellisia ovat vaipatkin. Niihin voipi kääriytyä yön ajaksi, kun kylmempi ilma aavikolle laskeutuu. Vesiruukut jälleen ovat suuresta tärkeydestä. Niissä viileentyy eväs-vesi, joka leilissä lämpöiseksi käy. Kuvassamme näemme vesileilin maahan laskeutu- van kamelin seljässä. Saman kamelin seljässä huo- maamme tapetun kasellin, ja ratsastajan sylissä virkeän, nuoren kasellin. Taaempana olevan kamelin seljässä näemme omituisen suippopäisen majan, jonka huippua koristaa höyhentöyhtö. Aukosta voimme pilkistää si- sään, ja silloin näemme että se on naisten ja lasten matkustussatula. Lähellä sitä näemme hevosen seljässä istuvan arabialaisen, jonka nahkaiseen hansikkaaseen puetulla kädellä jahtikotka istuu. Tällaista jahtikotkaa käytetään Arabiassa kasellien metsästykseseen. Kuvassa näemme miten kotkan pää on peitetty monivärisellä hunnulla. Se poistetaan, kun kotka päästetään saaliin perään.

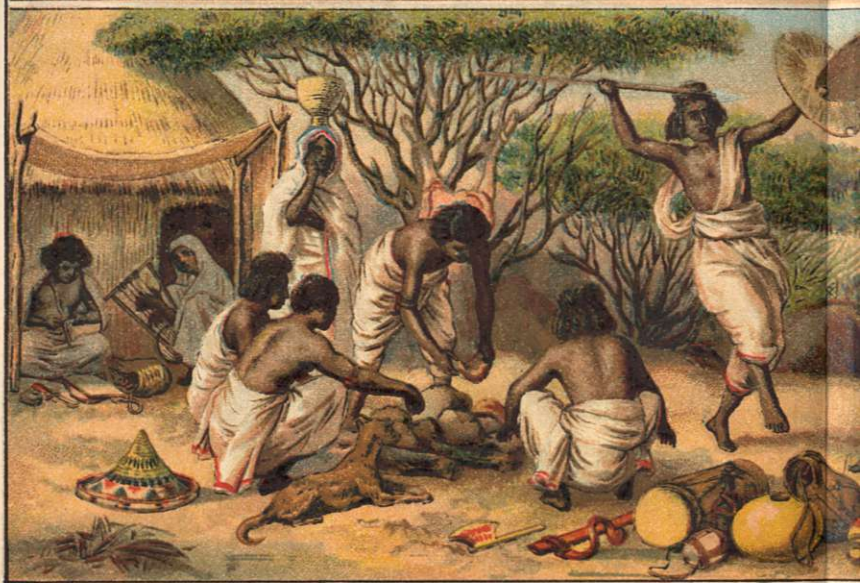
Kaivon edustalla näemme joukon rasvahäntäisiä lampaita ja niiden ajajan. Kaivon luona on myöskin joukko naisia, jotka ovat täyttäneet saviastiansa vedellä ja rientävät ruokaa valmistamaan. Toiset naiset pys-

tyttävät seipäitä, pingoittavat nuoria ja levittävät vaip-
poja saadakseen teltin kuntoon.

Teltin takaa häämöittää muhamettilaisten pyhä
temppele eli moskea. Arabialaiset ovat muhamettilaisia.
Tämä uskonto opettaa kansoja luottamaan välttämättö-
mään sallimukseen. Senvuoksi ovatkin arabialaiset le-
volliset ja rohkeat. Tämä uskonto lupaa paratiisin ilon
niille, jotka taistelevat sen puolesta, auttavat köyhiä,
hoitavat sairaita ja virvoittavat janoavia. Tämä uskonto
kieltää juovittavien juomien nauttimisen, kuvain palve-
lun y. m. — Koska uskonto kieltää juovuttavat juo-
mat, käytetään janon sammuttamiseen maitoa ja vettä.
Arabialaisten tärkein ravinto-aine on taatelipalmun he-
delmä. Kuvassamme näemme sellaisia hedelmiä kuvan
oikean puolisella reunalla olevassa kopassa. Paitsi näitä
hedelmiä, saapi arabialainen taatelipalmusta muutakin
hyötyä. Hän käyttää runkoa rakennus- ja polttoaineena,
lehdistä kutoo hän mattoja, koppia ja muita tarpeellisia
kapineita, ja sydämen jauhaa hän hevosten ja kamelien
ruo'aksi.

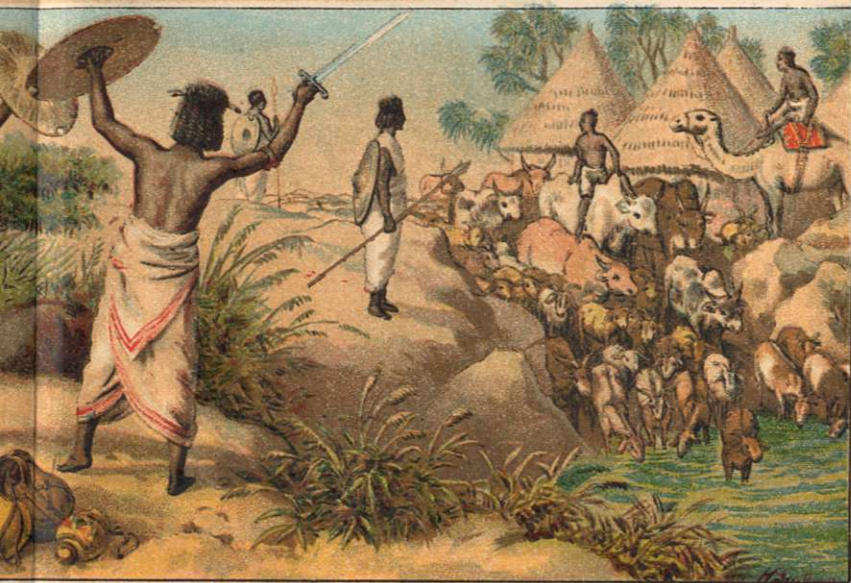

Kaselli. Lehmäantiloopi. Haaskakotkia. Puun kaltaisia Euforbi- Varjo-
 Sapeliantiloopi. oita (Tyräkki). Kudu-antiloopi.
 Olkimaja (Tokul). Oljista letitetty maitoastia (vuotamaton). Rumpu. Nahkanen v.
 Nahkatöittien Rababan soittaja. Lihan paistaminen kuumilla kivillä. Nahkalla peitetty
 tekijöitä. Olkiviünka. Miekan tuppi. Verhopeitteinen Strutsin mun
 Olkiastia ja kansi.

ALAISIA.

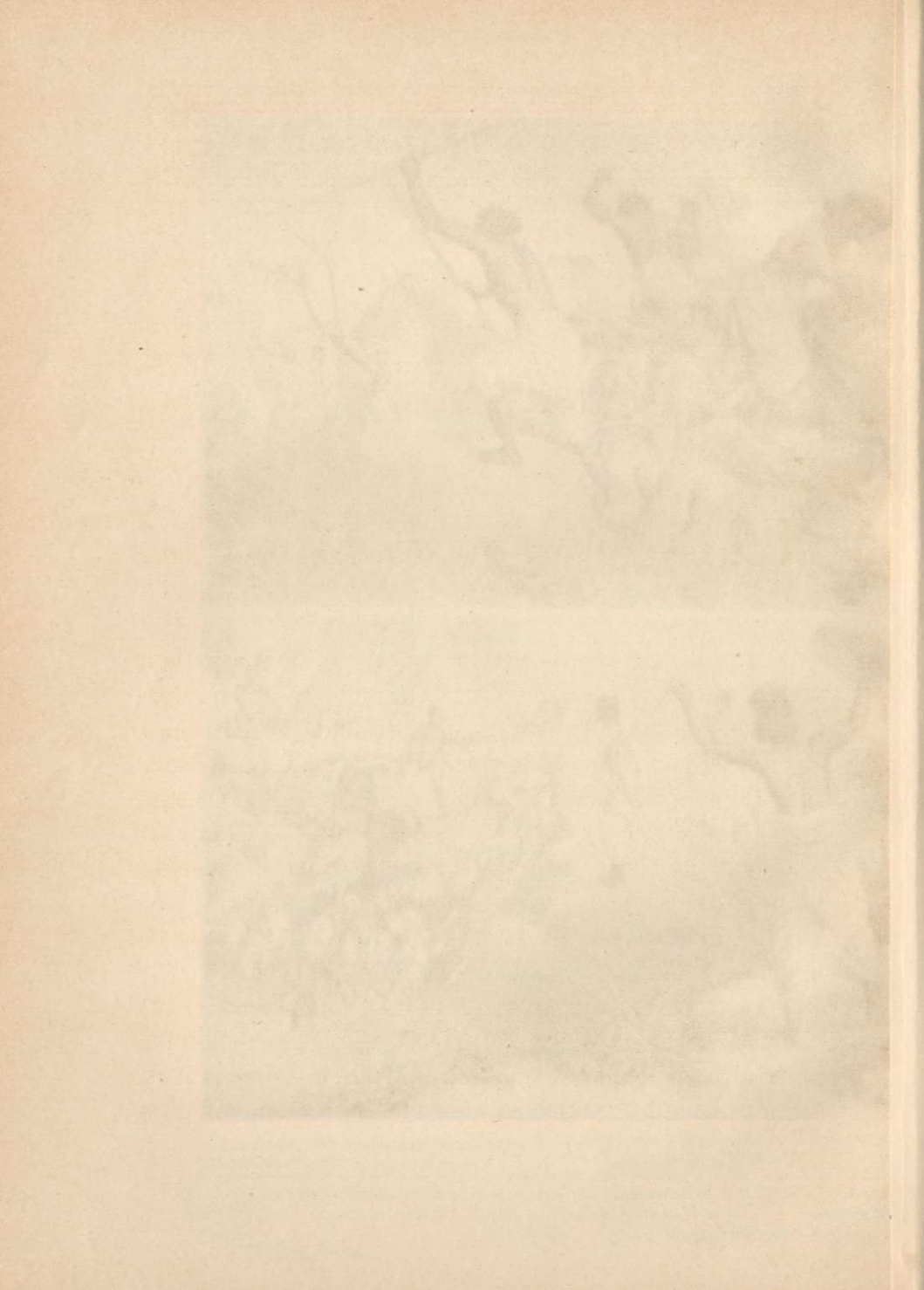
Varjo-akaasia.
ilooipi.

Kaktus-Euforbia.

Rappeutunut muurahais-(termiitti-)pesä.
Sapeliantiloopeja.

nenen voiaastia. Hiuksien kiherryspuu.
eitetty lasipullo.
sin muna. Kurpitsileili. Olkikoppa.

Dum-palmuja.

Nubialaiset.

Nubialaisiksi nimitämme tässä niitä kansoja, jotka asuvat Niilin keskijuoksun varrella, egyptiläisten eteläpuolella.

Nubialaiset ovat sangen kaunista kansaa. Ihon väri on heillä keltainen tai ruskea, niinkuin Niilin alemman juoksun varrella asuvilla egyptiläisillä. Silmät heillä on suuret ja mustat, nenä on suora ja kaunis, otsa korkea, tukka on pitkä ja huolellisesti hoidettu. (Tarkasta kuvaa!) Jalat ja kädet ovat heillä sirot. — Hampaat hoidetaan hyvästi. Aina syötyä ne pestään ja pidetään muutoinkin huolellisesti puhtaana.

Ruumista pestään harvoin, mutta kuitenkin näyttävät ja ovatkin he puhtaampia kuin neekerit.

Pukunansa käyttävät nubialaiset kankaasta tehtyä vaippaa, joka on usein koristeltu reunaan neulotuilla punaisilla nauhoilla. Tällaisen vaipan näemme kuvasamme useilla henkilöillä. Usein käytetään myöskin

pukuna lyhyviä housuja. Tällaisia huomaamme ylimäisessä kuvassamme olevilla metsästäjillä. Miehet eivät tavallisesti käytä mitään päähinettä, mutta naiset käyttävät päässään vaate-verhoa. — Kaikki täysikasvuiset nubialaiset käyvät vaatetettuina, mutta lapset usein vaatteitta.

Nubialaisten elinkeinona on karjanhoito, maanviljelys ja teollisuus. Kuvastamme huomaamme että he myöskin harjoittavat metsästystä. Tässä näemme hyvin onnistuneen metsästys-retken! Joukko nubialaisia on lähtenyt vilkkaiden ratsujensa selässä, keihäillä ja miekoilla varustettuna samoamaan metsän riistaa saadaakseen. Niinpä ovat he kohdanneetkin lauman erilaisia antiloopeja.

Antiloohin suku käsittää suuren joukon lajeja, jotka vaihtelevat paljon kokonsa suhteen. Antiloohin sukuun kuuluvilla eläimillä on solea ruumis ja korkeat, hoikat jalat. Antiloohit ovat liikkeissään hyvin nopsia ja ketteröitä. Tässä kuvassa näemme näitä eläimiä neljä eri lajia, nimittäin: kaselli (kuuluisa kauniista silmistänsä), sapeli-antiloopi, lehmä-antiloopi, ja kudu-antiloopi. Oivallisesti näemme tässä metsästyksen kiivauden, sillä yksi mätsästäjistä on kompastuttanut hevosesensa — mutta hän ei jouda sitä ajatelemaan — ei, vaan hän rientää jalkaisin, rappeutuneen termiitti-pesän yli, heittääkseen surmaavan keihäänsä pois pakenevan sapeli-antiloohin kylkeen. Kuvamme vasemmalla puolella näemme surullisen kohtauksen. Keihäs on lävistänyt erään sapeli-antiloohin kyljen — ja kuolema on seurannut.

Mutta silloin on saapunut maahan vaipuneen äidin viereen pieni lapsi, joka peloissaan ja uteliaana katselee äidin lepoa, mutta ei sitä ymmärrä.

Alimmaisessa kuvassa nähdään nubialaiset heidän rauhallisessa koti-elämässään. Vasemmalla näemme suippokattoisen olkimajan edustalla erään nahkatyön tekijän. Huomaamme siellä erään naisenkin, joka soittaa rababaa, erästä kielellistä soittokonetta. Tännempänä seisoo eräs nainen, oljista tehty maitoastia päänsä päällä, ja katselee huviksensa miekkailevia miehiä. Naisen ja miekkailevien miesten välillä on neljä miestä, jotka kypsentävät lihaa kuumilla kivillä. Saalis on ripustettu takana olevan puun oksiin ja sieltä on irroitettu lihapaloja paistettavaksi. Ahnaasti katselee nälkäinen koira isäntiensä makupaloja, toivossa että hänellekin jotain liikenee.

Kuvamme toisella puolella näemme hyvin selvästi suippopäisiä nubialaisia majoja. Siellä on myöskin joukko sarvikarjaa, joita juuri johdatetaan juomaan. Paimen ratsastaa Zebu-härjän seljässä ja kaksi vartijaa seisoo tien molemmilla puolin.

Nubialaisten tärkein ravinto on maito. Lihaa käytetään myös ravintona, samoin kasvikunnan tuotteita.

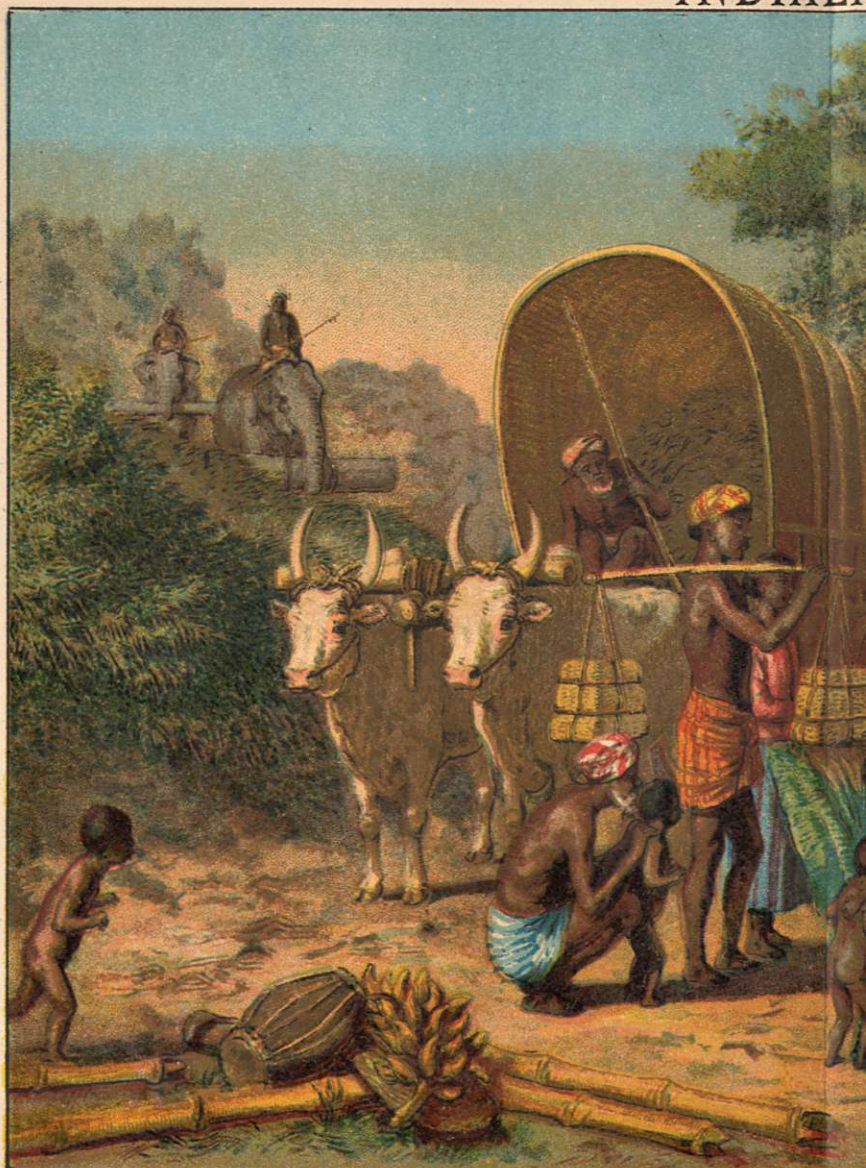
Nubialaiset eivät ole aivan taitamattomia käsitöissä. Sitä todistavat monet kapineet, joita kuvassa näemme, niinkuin olkiviuhka, miekantuppi, nahkainen voi-astia, rumpu, kurpitsileili y. m.

Nubialaiset tunnustavat Islamin uskontoa. Sen he ovat saaneet meren yli Arabiasta. Monet ovat otta-

neet uskonnon mukana Arabian kielenkin. Islamin uskoon kääntyyttyään ovat he ruvenneet käyttämään muhamettilaisia nimiäkin, esim. Muhammed, Achmed, Ali y. m.

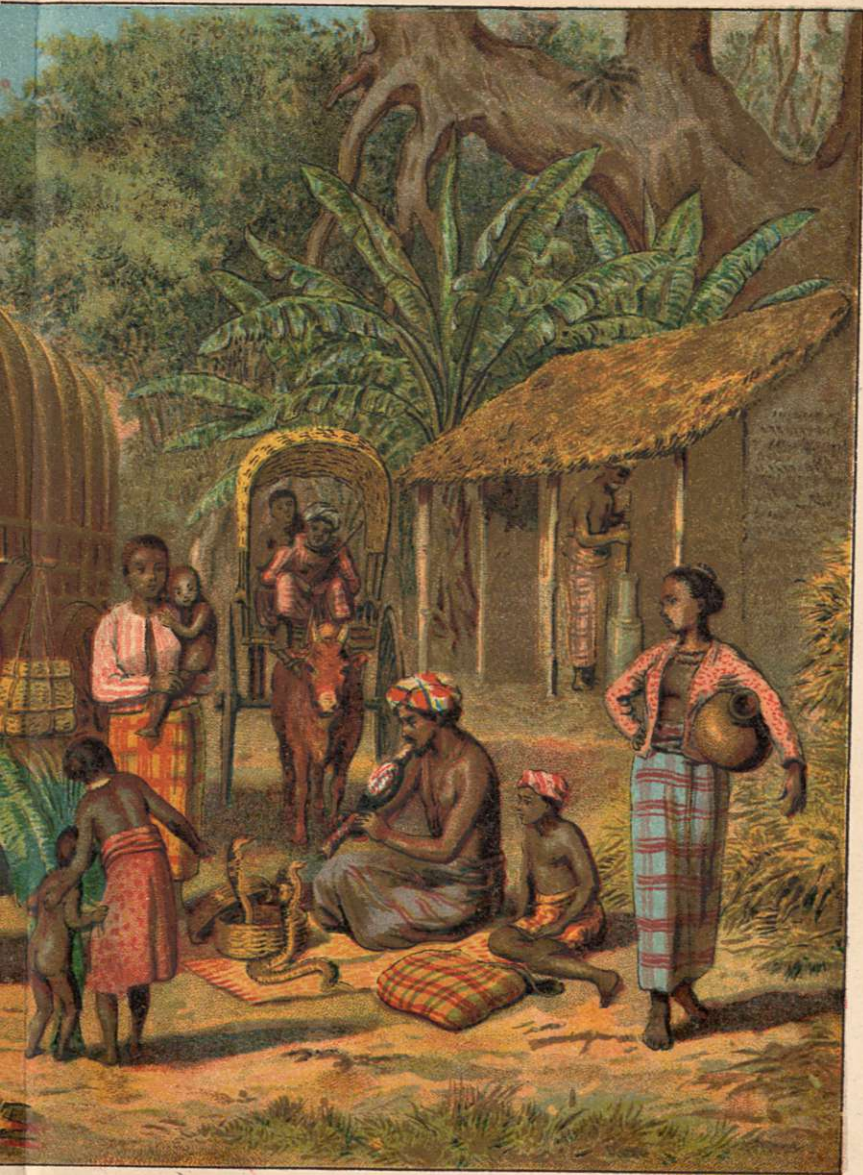
Puun runkojen kuljetus.

Pippurikoppia.

Rumpu. Banaanin hedelmäryhmä.

Kahvikoppa. Bambu-runkoja rakennuksia varten.

ALAISIA.

Baribu-ryhmä.

Banaani-ryhmä.

Ilveilijä.

Lasisilmäkäärmeitä.

Pyhä Baniani-(viikuna)-puu.

Pippurihuhmari.

Veden kantaja.

Indialaiset.

ahdomme tässä hiukan puhua asukkaista Etu-Indian niemimaalla. Etu-Indian alkuperäiset asukkaat ovat musta ihoista dravida kansaa. Mutta jo muinoisina aikoina on sinne siirtynyt sitä paitsi vaalea-ihoista arjalaista kansaa.

Musta ihoiset dravida kansat asuvat nykyään pääasiallisesti Dekanin niemimaan etelä-, ja varsinkin kaakkois-osassa, sekä Ceylonin saaren pohjois-osassa. Varsinaiset dravida kansat ovat alhaisemmalla kannalla sivistykseen nähden, kuin ne kansat, jotka asuvat Etu-Indian keski- ja pohjois-osissa. Kuitenkin ovat useimmat dravida-kansat saaneet näiltä uskonnon ja sivistystäkin. Dravida kansojen iho on musta tai tumman ruskea. Ruumis on usein heikonpuoleinen ja muistuttaa sekä Australiain neekereistä että Afrikan neekereistä. Tukka on musta ja kihara.

Etu-Indian keski- ja pohjois-osissa asuvaa kansaa sanotaan hindulaisiksi. Heidän ulkomuotonsa on hyvin vaihtelevainen, koska he ovat sekoitus dravida-kansoista ja arjalaisista. Usealla kuitenkin on aivan eurooppalainen ulkomuoto.

Kasvullisuus Etu-Indiassa on erinomaisen rehevä ja runsas. Riisi menestyy niin hyvin, että siitä saadaan kaksi ja kolme satoa vuodessa. Maissi ja vehnäkin menestyvät erinomaisesti. Hedelmäpuita on paljon. Mainittavimmat niistä ovat muutamit palmulajit, banaani ja leipäpuu, jotka kaikki tarjoavat kansalle runsaasti ravinto-ainetta. — Vielä voisi kasveista mainita kahvin, jota viljellään Ceylonin saarella, sekä maustimet: kaneeli ja pippuri. Tavallisia ovat myös puuvilla, tee, tupakka, ooppiumi ja indigo. *)

Koska maan kasvullisuus on näin runsas, elää suurin osa asukkaista maan- ja hedelmän viljelyksellä. Hiukan harjoitetaan karjanhoitoa ja sängen tärkeä elinkeino on vuorityö, joka nykyään tuottaa paljon rautaa ja kivihiihtä.

Kuin olemme kerran kasvimaailman rikkaudesta puhuneet, emme voi olla mainitsematta eläinmaailman rikkauttakin. Täällä on monta lajia apinoita, tiikeri, pantteri, leijona, elehvantti, sarvikuono y. m. Metsät ovat täynnä loistavia lintuja, kuten riikinkukko, papukaija, kyyhkynen y. m. Maassa matelee myrkyllisiä käärmeitä, joista erityisesti mainittakoon indian vaaral-

*) Indigo on eräs kasvi, josta saadaan kaunista sinistä.

linen lasisilmä käärme. Virroissa väijyvät julmat krokodiilit. Perhosia löytyy monellaisia, joista erittäin mainittakoon silkkiperhonen.

Maa on vielä rikas metalleista ja Dekanin niemimaa on ammoisista ajoista ollut kuuluisa timanteistaan, jotka loistollaan ja kovuudellaan voittavat muiden maiden jalokivet.

Suurin osa hindulaisia tunnustaa uskontonaan Brahman oppia. Brahman opin mukaan on olemassa kolme pääjumalaa: Brahma, luoja; Vishnu, ylläpitäjä ja Schiva, hävittäjä sekä uuteen eloon herättäjä. Paitsi näitä pääjumalia, on olemassa paljon sekä ylempiä että alempia jumalia. Vieläpä pidetään pyhänä eläimiäkin, esim. härkiä ja apinoita. Näistä kertoo eräs Etu-Indiassa olevassa Benares kaupungissa käynyt matkustaja tähän suuntaan: Joukko syötetyitä, kaiken ikäisiä härkiä, jotka ovat kesyjä, käyskentelee ylevinä ja oikein herramaisina katuja pitkin. Paljon ihmisiä pysähtyy näiden luo, ja polviaan notkistaen kunnioittavat niitä ja koristavat niitä kukkaisilla. Voi sinua, jos survaiset näitä laiskoja eläimiä, jotka eivät tieltäsi väisty! Silloin kansa vihastuu ja sinut palaisiksi repii.

Näin on yhdessä kaupungin osassa. Mutta jos tulet toiseen, kohtaa sinua siellä kovempi koetus. Härät tosin ovat kadonneet, mutta sen sijaan juoksee ja kiipeilee lukemattomia apinoita ympärilläsi. Nämäkin ovat indialaiselle jumalalle pyhitettyjä. Ne kiipeävät katolta katolle, akkunalta akkunalle. Kulkijat eivät saa olla niiltä rauhassa. Sinultakin ne sieppaavat päähineen,

hypäten hartijoillesi. Katon koristeiden takana olevista kätköistään hyökkäävät ne äkkiä esille, nykäisevät hedeelmäkauppiasta ja sokurileipojaa parrasta, sivaltavat lasten suusta leivän ja kiipeilevät niiden niskoilla. Voi sinua, jos kepilläsi tahdot itseäsi niiltä suojella! Parasta on rauhallisesti vaan astuskella tiehensä. — —

Brahman uskon tunnustajat eivät syö lihaa. Kieläymistä ja itsensä kiduttamista pidetään suurena hyveenä. Senpavuoksi sellaista paljon harjoitetaan, vaikka täällä olevat englantilaiset koettavat sitä estää. Monet upottavat itsensä Gangesvirran pyhiin aaltoihin päästäksensä autuaaksi. Toiset kiduttavat itseään monenlaisella tavalla. On sellaisia, jotka pitävät silmiään niin kau'an kiinni, kunnes ne paisuvat umpeen; on sellaisia, jotka puristavat käsiään nyrkkiin, kunnes kynnet kasvavat kämmenen sisään; muutamat seisovat rautapiikkien päällä niin kau'an että piikit tunkeutuvat jalkojen läpi y. m.

Brahman oppi jakaa kansan jyrkästi toisistaan eroaviin kansanluokkiin, joista ei voi päästä toisesta toiseen, vaan pojan on aina pysyttävä samanlaisessa toimessa kuin hänen isänsä on ollut. Ylimmäiseen kansanluokkaan kuuluvat bramiinit s. o. papit ja oppineet. Näillä on paljon vaikutusvaltaa ja etuoikeuksia. Toiseen luokkaan kuuluvat sotilaat. Kolmanteen kuuluvat maanviljelijät ja kauppiat ja neljänteen palvelijat eli orjat. Näiden kansanluokkien ulkopuolella ovat pariat, joita kokonaan ylenkatsotaan ja joiden kanssa ei ollenkaan seurustella. Nämä pariat ovat sellaisia hen-

kilöitä, jotka eivät mukaudu luokkansa järjestöön ja tulevat senvuoksi hyljättyksi.

Hindulaisten seassa on sekä kirjallisuus että taide aikaisin kukoistanut. Heillä on sekä tieteellisiä että runollisia kirjallisuuden tuotteita. Heillä on kallioihin hakattuja luolatemppelejä, joissa on taitehikkaasti tehtyjä jumalankuvia. — Mutta uudempana aikana on heidän edistyksensä ollut hidasta ja siihen ollut pääasiallisesti syynä heidän uskonnolliset käsitteensä.

Kuvassamme näemme joukon Ceylonin asukkaita, jotka, kuten edellä olemme maininneet, kuuluvat dravida kansoihin. Voimme tästä huomata, että nämä kansat kulkevat osaksi puoli-alastomina. Ylhäisemmät käyttävät silkkiä verhonaan, mutta alhaisemmat puuvillakangasta. Päähineenänsä käyttävät he pään ympäri käärittyä kangasta, joka tarjona suojaa auringon polttavaa kuumutta vastaan. Koristeina käyttävät he renkaita korvissa ja joskus nenässäkin, sekä helmiä kaulassa.

Suuri osa Ceylonin asukkaista tunnustaa Buddhan uskontoa, joka on hyvin edellä selitetyn Braman uskonnon kaltaista, mutta jolla ei ole kansaluokkiin jakoa. Tämä uskonto kieltää kansaa käyttämästä lihaa ravintoaineena. Senvuoksi onkin kasvikunta ainoa elatuksen suoja. Parhaastaan käytetään ruokana riisiä ja hedelmiä.

Huoneet ovat sängen yksinkertaisesti rakennettuja, oksilla, ruohoilla tai lehdillä katettuja majoja. Niitä käytetään parhaastaan vaan makuusuojina.

ALAISIA.

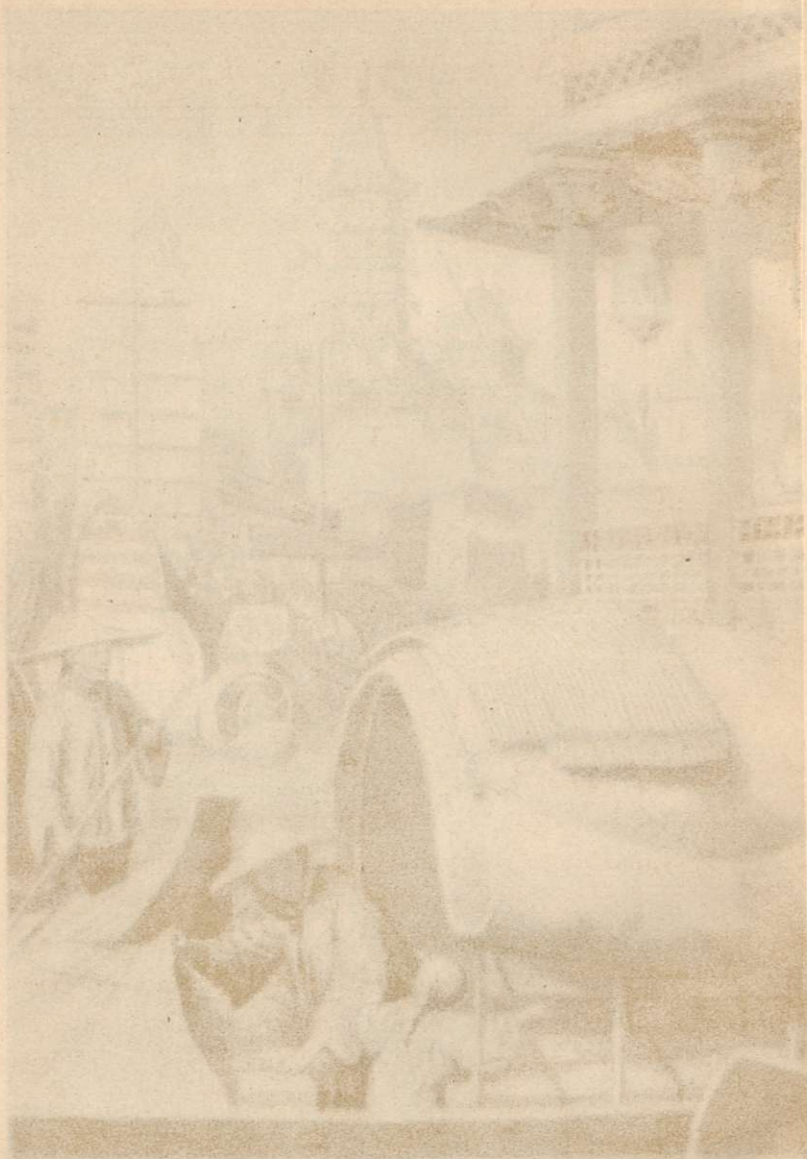
illo.
Posliinen koruastia.
iillotettu lipas.

Lyhtyjä.

Mattoihin käärittyjä teelaatikkoja.

Pagodi (kiinalainen temppeli).

Dschonkeja (kiinalaisia purjelaivoja
mattopurjeilla).

Street scene in a city, showing a person sitting on a cart or stall in the foreground, and buildings in the background.

Kiinalaiset.

Kiinalaiset asuvat varsinaisessa Kiinassa ja Mandshuriassa. Suuri Kiinan-alanko on erinomaisen huolellisesti viljelty. Kaikkialle haaraantuvat vesijohdot ja kanavat. Tällä puutarhan tavoin viljellyllä alangolla asuu ihmisiä tiheämmässä kuin missään muussa paikassa maan pinnalla. Kiinan etelä- ja keski-osa on vuorimaata. Tällä tienoolla ovat kukkulat joko metsien peittämiä tai viljeltyjä, ja jokien rannoilla ovat laaksot hyvin hedelmällisiä. Mandshurian sisäosassa on aromaita, joiden ympärillä on korkeita reunavuoria.

Ilmanala Kiinassa on hyvin suotuisa viljelykselle. Kiinalainen osaakin panna arvoa viljelykseen enempi kuin muut kansat. — Kiinassa on tapana että keisari, korkeiden virkakuntien läsnäollessa, keväisin pidetyssä suuressa juhlassa, osoittaa kunnioitustansa pellon viljelykselle, itse kyntäen vähän viljeltävää peltoa.

seenkin sukuun kuuluva oppinut mies saada korkean viran. Kiinassa on luku- ja kirjoitustaito yleinen, vaikka se on siellä paljon vaikeampi oppia kuin meillä. Kiinalaisilla ei nimittäin ole kirjaimistoa, niinkuin meillä, vaan he käyttävät kirjoittaessaan sanojen merkkiä. Siis on merkkejä yhtä monta, kuin kielessä on sanoja.

Asuntonsa rakentavat kiinalaiset tiilistä, bambupuista y. m. Niiden katot muistuttavat telttoja, sillä ne ovat harjalta huipulla ja räystäät ovat pitkät. Talot ovat tavallisesti matalia sekä maalla että kaupungeissa ja kaupunkien kadut ovat ahtaat ja likaiset. Siellä, missä asutus rannikoilla on hyvin tiheä, ovat joet täynnä bambumajoja, jotka kelluvat veden pinnalla.

Ruokanansa käyttävät köyhät parhaastansa riisiä ja kaalia, mutta rikkaat ovat suuria herkkusuita. Sekä köyhät että rikkaat käyttävät juomanansa teetä. Päihdyttävänä juomana käytetään riissiviiniä, joka tavallisesti nautitaan lämmitettynä.

Eräs matkustaja *) kertoo Kiinalaisten päivällisistä seuraavaa: „Jokaisella pöydässä istuvalla oli kaksi norsunluista puikkoa, pieni kapeateräinen, kilpikonnankuori-päinen veitsi, posliininen lusikka, juomakuppi ja soyakuppi. **) Lusikkaa käyttivät kiinalaiset soyaa ja soppaa syödessään, mutta minun täytyi käyttää sitä koko ruoka-ajan, sillä minä en norsunluisilla puikoilla saanut mitään suuhuni. Pöydän keskellä oli suuri joukko pieniä posliinikuppeja, joissa oli sellaisia herkkuja, joita kiina-

*) Billen matkustuksesta maan ympäri.

**) Soya on ruskeaa, suolaista nestettä.

laiset söivät varsinaisten ruokalajien välillä. Minun on aivan mahdolloin luetella näitä herkkuja, mutta kun sanon että pöydällä oli 72 pientä kuppia, niin voitte aavistaa herkkujen runsautta. Päivällinen alkoi tervehdysmaljalla, jonka jälkeen kukin kiinalainen pisti puikkonsa mikä mihinkin kuppiin ja söi hyvällä ruokahalulla. Sitte tarjottiin linnunpesä-soppaa, joka on hyvää linnunpesillä sekoitettua kanasoppaa. Linnunpesät ovat pieniksi si-pulletut ja näyttävät sekä maistuvat makaruunilta. — Tämän jälkeen sain minä kuivatuita meripölsiä, mustia, pahannäköisiä merieläviä, joita varsinkin pyydetään Fidji-saaristosta. Ne näyttivät niin inhoittavilta, etten voinut niihin koskeakaan. Mutta kun kiinalaiselle syömätoverilleni niitä tarjottiin, söi hän niitä suurella halulla. — Sitte tuotiin kanasopassa haudottuja hain-eviä, bamburuohon ja läskin seassa keitettyä vesilintua, sorsankieliä, koiranmaksa-piirakoita, kovaksi keitetyitä kyyhkysen munia ja paljo muuta hienoa ruokaa. Kaikki oli leikelty valmiiksi pieniksi viipaleiksi, joista luut ja rustot olivat poistetut. — Ruoka tuotiin esille kuppeihin pantuna. — Leipää tarjottiin hyvin pienissä paloissa, mutta riisiä oli tarjona yltäkyllin ja sitäpä kiinalaiset leivän asemesta syövätkin. — Ruokalajien välillä tarjottiin teetä pienissä kupeissa. Kiehuvaa vettä oli kaadettu teelehtien päälle kuppiin. Etteivät teelehdet tulisi suuhun juodessa, pidetään kansi aina kupin päällä niin tiiviisti, että ainoastaan teevesi pääsee juoksemaan aluskuppiin. — Ruokaaika kesti melkein kolme tuntia, ja kuitenkin koko aika joko syötiin tai juotiin.“

Paitsi tässä mainittuja herkkuruokia, kuuluu kiinalaisten herkkuihin vielä esimerkiksi onkimadot. Voita eivät kiinalaiset käytä, vaan sen sijasta resiini-öljyä.

Sivistyneillä kiinalaisilla on uskonto toisenlainen, kuin alhaisella kansalla. Sivistyneet tunnustavat Konfutsen oppia, jonka on laatinut uskonpuhdistaja Konfucio. Tämä oppi sisältää siveyssääntöjä, mutta jumalanpalvelusta ja papistoa ei ole. Rahvas tunnustaa Buddan uskontoa, jota he sanovat Fon opiksi. Heillä on epäjumalain kuvia ja pappeja, ja he käyvät joka päivä temppeleissä rukoilemassa.

Temppele.
Temppelele ovi.
Paperilyhtyjä.
Pronssiastioita.

Iiveilijä-joukko.
Naamioittu rummun lyöjä.

NILAISIA.

Paperi-ikkuna.
Maamies.
Kuorman kantaja.

Vallassäätyläinen.

Jaappanilaiset.

erkillisimpiä Aasian kansoista ovat mongolilaiseen ihmisrotuun kuuluvat Jaappanilaiset. He ovat tulleet kuuluisaksi erinomaisen puhtautensa, urhoollisuutensa ja sivistyksen harrastuksensa vuoksi. Koska heidän saarivaltakuntansa on lähellä Kiinaa, ovat he omistaneet itselleen Kiinan sivistyksen. Mutta siihen eivät he ole pysähtyneet sivistysriennöissään, vaan ovat viime aikoina ruvenneet suurella hartaudella hankkimaan itselleen Eurooppalaista sivistystä ja tietoja. Suuri joukko jaappanilaisia opiskelee Euroopan ja Pohjois-Amerikan yliopistoissa ja heidän omassa maassansakin on paljon sangen hyviä kouluja. Kouluhuoneet muistuttavat usein Eurooppalaisia oppilaitoksia, sillä ne ovat tilavat ja suuret ja niissä on seinillä kuvia ja karttoja — vieläpä on istuimet oppilaita ja opettajiakin varten.

Mutta ei ainoastaan koulu-alalle kuuluvia, vaan muitakin Eurooppalaisia laitoksia ovat jaappanilaiset omistaneet. Heillä on rautateitä ja sanomalankoja, ja heillä on sotalaivasto ja sotajoukko, jotka ovat Euroopan malliin järjestetyt. Jopa monet heistä käyttävät Eurooppalaista pukuakin.

Tämä merkillinen Jaappanin-kansa asuu Aasian itärannikolla olevilla Jaappanin saarilla. Jaappanin saariin kuuluu neljä suurta saarta, jotka ovat: Sikok, Jeso, Nipon ja Kiusiu — ja joukko pieniä saaria.

Nämä saaret ovat sangen vuorisia ja tuliperäisiä. Paitsi jo sammuneita tai vielä tulta-suitsuttavia vuoria, tavataan täällä kuumia lähteitä. — Luonto on hyvin vaihtelevainen. Jokia on paljon ja ne muodostavat ihania koskia ja putouksia vuorien rinteille.

Ihanuutta lisää runsas ja rehoittava kasvullisuus, joka menestyy mainiosti saariston suotuisassa ja miehdossa ilmastossa. Talvi ei täällä ole kylmä, eikä kesä kuuma, sillä Tyynen meren suuri, lämmin virta Kuroshio huuhtoo saariston rantoja.

Jos luonto on suotuisa, on jaappanilainenkin puolestaan ahkera. Hän on mestari pellon viljelyksessä ja hän on huolellaan tehnyt maansa yhdeksi maailman hedelmällisimmistä maista. Sillä ei ainoastaan hedelmällisissä alangoissa, vaan jyrkimpienkin vuorten rinteillä, kivisimmilläänkin seuduilla on hän huolellisella hoidolla ja kastelulla loihtinut esille mitä runsaimman hedelmällisyyden.

Jaapanissa viljellään riisiä, teetä, sokeria, silkkiaspuuta ja etelänhedelmiä. — Puista mainittakoon vielä bamburuoho, palmu ja banaani.

Maanviljelyksen rinnalla harjoitetaan paljon kalastusta. — Kansan tavallisimpia ravinto-aineita ovatkin riisi, kalat ja tee. Tässä samalla mainittakoon että sekä miehet että naiset polttavat ahkerasti tupakkaa.

Teollisuus on Jaapanissa sangen tärkeä. Taidokkaasti leikkaavat jaapanilaiset puuta ja norsunluuta. Kauniin ja kestäväen värin antavat he puusta tehdyille esineille lakeeraamalla. Heidän silkkikankaansa ovat tunnetut ulkopuolella oman maan rajojakin.

Jaapanilainen on iholtaan kellertävä tai ruskea, (nainen joskus aivan valkea-ihoinen). Vartaloltaan on hän notkea ja solakka. Silmät ovat hyvin vähän vinossa. — Heidän pukunsa on hyvin yksinkertainen, ja se on tehty joko puuvilla-, tai silkkikankaasta. Siihen kuuluu pitkä, leveähihainen viitta ja housut, jotka kapeenevat ylhäältä alaspäin, ollen nilkoissa hyvin kapeat. Naisten puku eroaa hyvin vähän miesten puvusta. Heilläkin on pitkä nuttu, joka sidotaan nauhalla vyötäisille kiinni. Alhaalta on vaatteus kapea ja käynti on sentähden vaivaloista. Päässä käytetään harvoin päähinettä, mutta sen sijaan pidetään suuria ja monenvärisiä päivänvarjoja. Yleinen sekä naisille että miehille on myöskin ilma-viuhka. Kuvassamme näemme joukon ihmisiä ulkona taivasalla, mutta harvoilla heistä on päähine. Sekä päivänvarjon että viuhkan käytäntöä

voimme kuvassa huomata. — Jalkineina käytetään tavallisesti oljista kudotuita sandaaleja.

Luonteeltaan ovat jaappanilaiset kuuliaisia, alamaisia ja kohteliaita. Huomattava luonteen ominaisuus on puhtaus ja myöskin iloisuus. Nuoret ja vanhat, rikkaat ja köyhät ovat iloisia. Kerjäläisetkin näyttävät iloisilta ja koettavat saada almuja jos jonkinlaisilla naurettavilla ilveilytempuilla, mieluummin kuin surkealla valituksella. Ilveilijöitä ja temppujen näyttäjiä nähdäänkin Jaappanissa usein. Kuvassammekin näemme seurueen, joka näyttelee temppujaan kadulle kerääntyneelle katselijajoukolle. Jaappanilaiset ovat tunnetut hyviksi voimistelijoiksi. — Perheet huvittelevat itseään monella tavoin esim. polttamalla ilotulituksia, leijoja ilmaan laskemalla y. m.

Asunnot ovat puusta ja yksikerroksiset. Huoneiden väliseinät eivät ole kiintonaiset, vaan niitä voipi mielensä mukaan liikuttaa. Ne ovat kevyet, koska ovat tehdyt puuristikoitten päälle pingoitetusta paperista. Ne ovat myöskin mukavat liikutella, koska pyörivät posliini-rullien päällä. — Permannot ovat matoilla peitettyt. Mutta huonekaluja ei huoneissa ole. Jaappanilainen istuu ja nukkuu laattialla. Nukkuessa levitetään maahan sangen paksu patja ja pään alle pannaan puinen alus. — Huoneen akkunat ovat öljytystä paperista ja niitä pidetään usein auki raittiin ilman saamista varten. Kuvassamme näemme paperi-akkunan. — Huoneissa vallitsee mitä suurin puhtaus, sillä jaappanilainen

ei astu sisähuoneisiin koskaan kengät jalassa, vaan sukkaisillaan tai avojaloin.

Vanhoina aikoina oli Jaappanin uskonto luonnonvoimien, sankarien ja henkien palvelua. Nykyään tunnustetaan siellä Sinto-uskontoa, joka vaatii suurta puhtautta. Se myöntää sielun kuolemattomuuden ja lupaa ijäisen palkinnon tahi ijäisen rangaistuksen. Buddan uskonto on myöskin levinnyt; Konfutsen oppia tunnustavat monet oppineet. Ja vielä tähänkin aikaan tavaataan taivaankappaleitten ja luonnonvoimien palvelua.

Suom. lastenkirj. 3.

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1422

